

COMARCH

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
COMARCH S.A.
W 2017 ROKU**

Spis treści

1.	Informacje o firmie.....	5
1.1.	Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% w ogólnej liczbie głosów na WZA Comarch S.A.	5
1.2.	Rada Nadzorcza i Zarząd Comarch S.A.	6
2.	Podstawowe wielkości ekonomiczno-finansowe	7
2.1.	Wybrane dane finansowe.....	7
2.2.	Zatrudnienie i zdolności produkcyjne spółki	8
2.3.	Kurs akcji Comarch S.A. na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie	9
3.	Produkty i usługi oferowane przez Comarch w 2017 roku	10
3.1.	Sektor Telekomunikacja.....	10
3.2.	Sektor Finanse, Bankowość i Ubezpieczenia.....	14
3.3.	Sektor ERP	15
3.4.	Sektor Administracji Publicznej	17
3.5.	Sektor Usługi	18
3.6.	e-Health.....	22
4.	Pozycja Spółki na rynku IT oraz informacja o rynkach zbytu i o źródłach zaopatrzenia	23
5.	Struktura sprzedaży	23
5.1.	Przychody ze sprzedaży - struktura geograficzna (w tys. PLN).....	23
5.2.	Przychody ze sprzedaży - struktura wg odbiorców (w tys. PLN)	24
5.3.	Przychody ze sprzedaży - struktura wg rodzaju (tys. PLN).....	25
6.	Charakterystyka czynników istotnych dla rozwoju przedsiębiorstwa emitenta	26
6.1.	Czynniki wewnętrzne.....	26
6.2.	Czynniki zewnętrzne.....	26
7.	Pozostałe istotne czynniki, w tym ryzyka i zagrożenia.....	27
7.1.	Ryzyko kredytowe.....	27
7.2.	Ryzyko zmiany stóp procentowych.....	27
7.3.	Ryzyko zmiany kursów walut.....	27
7.4.	Ryzyko płynności finansowej.....	27
8.	Perspektywy rozwoju działalności Spółki oraz przewidywana sytuacja finansowa Spółki w 2018 roku	28
9.	Analiza finansowa Spółki	29
10.	Kredyty, pożyczki, poręczenia, gwarancje	33
10.1.	Nieodnawialne kredyty bankowe.....	33
10.2.	Odnawialne kredyty bankowe.....	35
10.3.	Pożyczki od podmiotów niepowiązanych	35
10.4.	Poręczenia.....	37
10.5.	Gwarancje bankowe	40
11.	Najważniejsze wydarzenia w 2017 roku i po dacie bilansu	40
11.1.	Umowy znaczące dla działalności emitenta	40
11.2.	Pozostałe	42
12.	Główne inwestycje krajowe i zagraniczne (papiery wartościowe, instrumenty finansowe, wartości niematerialne i prawne oraz nieruchomości), w tym inwestycje kapitałowe dokonane poza grupą jednostek powiązanych oraz opis metod ich finansowania a także ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych, w tym inwestycji kapitałowych, w porównaniu do wielkości posiadanych środków.....	45
12.1.	Inwestycje kapitałowe	45
12.2.	Nieruchomości	45
13.	Uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej	45

13.1.	Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW w Warszawie	45
13.2.	Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy z dnia 27 czerwca 2017 roku	46
14.	Operacje na akcjach Comarch S.A.....	47
14.1.	Transakcje zbycia/nabycia akcji Spółki	47
14.2.	Program opcji menadżerskich dla Członków Zarządu	48
15.	Pozostałe wydarzenia 2017 roku i po dacie bilansu	48
15.1.	Terminy przekazywania raportów okresowych w 2017 roku	48
15.2.	Korekta podstawowych danych finansowych w raporcie biegłego z badania sprawozdania finansowego Comarch S.A. za 2016 rok.....	48
15.3.	Wpływ zmian kursów walutowych na skonsolidowane wyniki Grupy Kapitałowej Comarch w I kwartale 2017 r.	49
15.4.	Korekta danych w sprawozdaniu finansowym Comarch S.A. za 2016 rok.	49
15.5.	Terminy raportów okresowych w 2018 roku	49
15.6.	Zawarte po dacie bilansu kontrakty forward	49
16.	Osiągnięcia w zakresie badań i rozwoju	50
17.	Powiązania kapitałowe emitenta	51
17.1.	Struktura kapitałowa Grupy Comarch	51
17.2.	Zmiany właścicielskie, zmiany kapitałowe oraz zmiany w strukturze organizacyjnej Grupy Comarch w 2017 roku	52
17.3.	Zmiany właścicielskie, zmiany kapitałowe oraz zmiany w strukturze organizacyjnej Grupy Comarch po dacie bilansu	53
18.	Oddziały Comarch S.A.....	53
19.	Raport danych niefinansowych	53
20.	Transakcje zawarte przez emitenta lub jednostkę od niego zależną z podmiotami powiązаныmi na innych warunkach niż rynkowe.....	53
21.	Objaśnienie różnic pomiędzy wynikami finansowymi wykazаныmi w raporcie rocznym a wcześniej publikowanymi prognozami wyników na dany rok.....	53
22.	Opis czynników i zdarzeń o nietypowym charakterze mających znaczący wpływ na działalność emitenta i osiągnięte zyski oraz ich ocena.....	53
23.	Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania przedsiębiorstwem emitenta i jego grupą kapitałową.....	53
24.	Dane dotyczące umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych	53
25.	System kontroli programów akcji pracowniczych	54
26.	Opis prowadzonej polityki w zakresie działalności sponsoringowej i charytatywnej.....	54
27.	Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej.....	56
27.1.	Postępowania dotyczące zobowiązań albo wierzytelności emitenta lub jednostki od niego zależnej, w których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta	56
27.2.	Dwa lub więcej postępowań dotyczących zobowiązań oraz wierzytelności, których łączna wartość stanowi odpowiednio co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta wraz ze stanowiskiem emitenta w tej sprawie.....	56

40,5 mln PLN
zysku
operacyjnego

**Projekty w
ponad 60
krajach na 6
kontynentach**

**755,5 mln
PLN**
przychodów
ze sprzedaży

4 303
specjalistów

**52 spółki na
świecie**

**Kapitalizacja
Comarch S.A. na
GPW na
poziomie
1,5 mld PLN
(31.12.2017)**

**46% udział
sprzedaży
zagranicznej**

1. Informacje o firmie

Firma Spółki:	Comarch Spółka Akcyjna („Spółka”)
Adres Spółki:	31-864 Kraków, Aleja Jana Pawła II 39 A
Telefon:	(12) 646 10 00
Fax:	(12) 646 11 00
Regon:	350527377
Nr identyfikacyjny NIP:	677-00-65-406

1.1. Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% w ogólnej liczbie głosów na WZA Comarch S.A.

Na kapitał zakładowy Comarch S.A. składa się 8 133 349 akcji o łącznej wartości nominalnej 8 133 349 PLN. Zgodnie z informacją posiadaną przez Comarch S.A., na dzień 31 grudnia 2017 r. akcjonariuszami posiadającymi co najmniej 5% głosów na WZA Spółki są Janusz Filipiak, Elżbieta Filipiak oraz MetLife OFE.

Akcjonariusze	Ilość akcji	% kapitału zakładowego	Liczba głosów na WZA Spółki	% głosów na WZA Spółki
Janusz Filipiak	1 997 027	24,55	5 569 027	36,82
Elżbieta Filipiak	1 323 461	16,27	4 707 461	31,12
Pozostali członkowie Zarządu	91 622	1,13	129 222	0,85
MetLife OFE	841 097	10,34	841 097	5,56
Inni akcjonariusze	3 880 142	47,71	3 880 142	25,65
Razem	8 133 349	100,00	15 126 949	100,00

STAN NA 27.04.2018

Akcjonariusze	Ilość akcji	% kapitału zakładowego	Liczba głosów na WZA Spółki	% głosów na WZA Spółki
Janusz Filipiak	1 997 027	24,55	5 569 027	36,82
Elżbieta Filipiak	1 323 461	16,27	4 707 461	31,12
Pozostali członkowie* Zarządu	84 146	1,04	121 746	0,80
MetLife OFE	841 097	10,34	841 097	5,56
Inni akcjonariusze	3 887 618	47,80	3 887 618	25,70
Razem	8 133 349	100,00	15 126 949	100,00

*) W dniu 12 lutego 2018 roku Zarząd Comarch S.A. otrzymał od osoby pełniącej obowiązki zarządcze powiadomienie o transakcji, o której mowa w art. 19 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku. Przedmiotowa transakcja dotyczyła zbycia w dniu 8 marca 2018 r. 7 539 sztuk akcji zwykłych na okaziciela na rynku regulowanym po średnioważonej cenie 145,50 PLN za 1 akcję. Wartość transakcji wyniosła 1 096 924,50 PLN. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr [RB-5-2018](#) i [RB-5-2018/K](#) z dnia 12 marca 2018 r.

Transakcje poniżej limitu 5 tys. EUR.

1.2. Rada Nadzorcza i Zarząd Comarch S.A.

a) Rada Nadzorcza wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 r.:

Imię i nazwisko	Funkcja	Comarch S.A.	Metrum Capital S.A.
		Ilość akcji / wartość nominalna w PLN	Ilość akcji / wartość nominalna w PLN
Elżbieta Filipiak	Przewodniczący Rady	1 323 461/ 1 323 461 PLN	-
Maciej Brzeziński	Wiceprzewodniczący Rady	-	-
Danuta Drobniak	Członek Rady	-	-
Wojciech Kucharzyk	Członek Rady	-	-
Anna Ławrynowicz	Członek Rady	-	-
Robert Bednarski	Członek Rady	-	-
Anna Pruska	Członek Rady	-	50 000 / 50 000 PLN

STAN NA 27.04.2018

Bez zmian.

b) Zarząd wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 r.:

Imię i nazwisko	Funkcja	Ilość akcji	Wartość nominalna
		Comarch S.A.	w PLN
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	1 997 027	1 997 027 PLN
Marcin Dąbrowski	Wiceprezes Zarządu	-	- PLN
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	37 539	37 539 PLN
Andrzej Przewięźlikowski	Wiceprezes Zarządu	-	- PLN
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	32 867	32 867 PLN
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	10 608	10 608 PLN
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	10 608	10 608 PLN

STAN NA 27.04.2018

Imię i nazwisko	Funkcja	Ilość akcji	Wartość nominalna
		Comarch S.A.	w PLN
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	1 997 027	1 997 027 PLN
Marcin Dąbrowski	Wiceprezes Zarządu	-	- PLN
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	30 000*	30 000 PLN
Andrzej Przewięźlikowski	Wiceprezes Zarządu	-	- PLN
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	32 930**	32 930 PLN
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	10 608	10 608 PLN
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	10 608	10 608 PLN

* W dniu 12 lutego 2018 roku Zarząd Comarch S.A. otrzymał od osoby pełniącej obowiązki zarządcze powiadomienie o transakcji, o której mowa w art. 19 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku. Przedmiotowa transakcja dotyczyła zbycia w dniu 8 marca 2018 r. 7 539 sztuk akcji zwykłych na okaziciela na rynku regulowanym po średnioważonej cenie 145,50 PLN za 1

akcję. Wartość transakcji wyniosła 1 096 924,50 PLN. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr [RB-5-2018](#) i [RB-5-2018/K](#) z dnia 12 marca 2018 r.

***) Transakcje poniżej limitu 5 tys. EUR.

Prokurentami Spółki są: Michał Bajcar, Dariusz Duralek, Anna Kleszcz, Maria Smolińska, Iwona Kasprzyk oraz Dorota Klentak-Łyżwa.

c) Umowy, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy i obligatariuszy

Nie dotyczy.

d) Umowy zawarte między emitentem a osobami zarządzającymi przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia emitenta przez przejęcie

Nie dotyczy.

e) Wartość wynagrodzeń, nagród lub korzyści, w tym wynikających z programów motywacyjnych lub premiovych opartych na kapitale emitenta, wypłaconych, należnych lub potencjalnie należnych, odrębnie dla każdej z osób zarządzających i nadzorujących emitenta

Informacje dotyczące tego punktu znajdują się w nocie 40 sprawozdania finansowego.

f) Zobowiązania wynikające z emerytur i świadczeń o podobnym charakterze dla byłych osób zarządzających, nadzorujących albo byłych członków organów administrujących oraz zobowiązania zaciągnięte w związku z tymi emeryturami

Nie dotyczy.

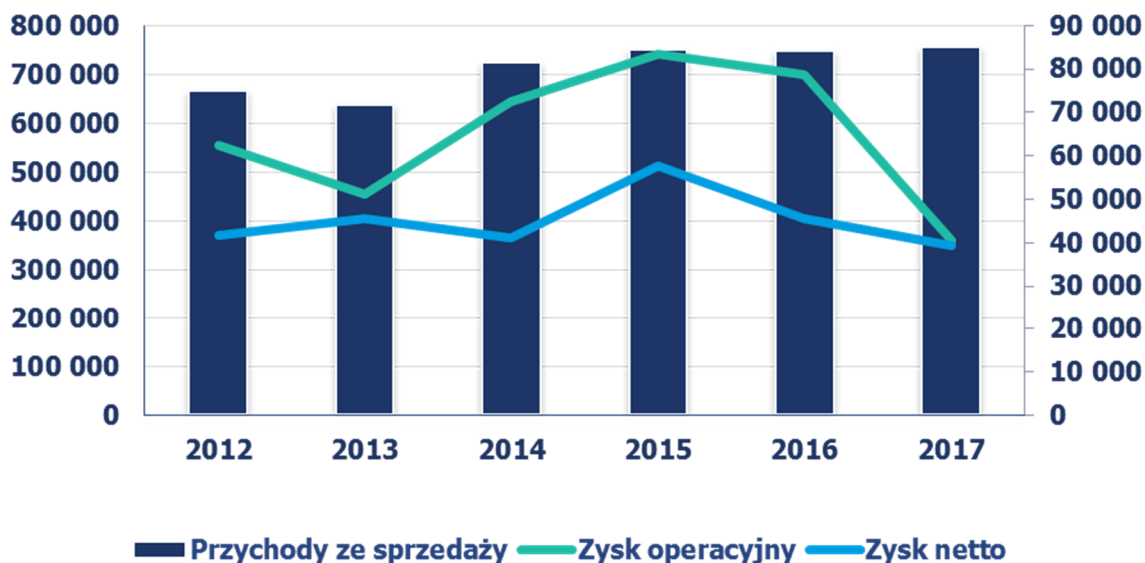
2. Podstawowe wielkości ekonomiczno-finansowe

2.1. Wybrane dane finansowe

	2017	2016	2015	2014	2013
Przychody ze sprzedaży	755 517	749 213	749 556	724 825	637 692
Przychody ze sprzedaży rozwiązań własnych	730 197	720 021	677 941	638 094	537 902
Zysk operacyjny	40 533	78 834	83 377	72 508	51 305
EBITDA*	78 585	114 135	114 881	102 044	80 162
Zysk netto	39 338	45 588	57 683	41 049	45 584
Zysk na akcję (w PLN)	4,84	5,61	7,09	5,06	5,66
Aktywa	1 247 206	1 162 245	1 117 308	1 041 911	1 009 603
Wartość księgowa	796 984	771 742	731 905	677 089	661 046
Wartość księgowa na akcję (w PLN)	97,99	94,89	89,99	83,33	82,10

*Zysk operacyjny + Amortyzacja

W 2017 roku przychody ze sprzedaży wzrosły o 6,3 mln PLN, tj. o 0,8% wobec poziomu z 2016 roku. Zysk z działalności operacyjnej osiągnął wartość 40,5 mln PLN i był niższy o 48,6 % w porównaniu do 2016 roku, zysk netto w 2017 roku zmniejszył się wobec roku poprzedniego o 6,3 mln PLN, tj. o 13,7%.

Rentowność operacyjna w 2017 roku wyniosła 5,4%, natomiast rentowność netto 5,2%.

2.2. Zatrudnienie i zdolności produkcyjne spółki

W dniu 31 grudnia 2017 r. w Comarch S.A. było zatrudnionych 4 303 osób wobec 4 276 osób zatrudnionych na dzień 31 grudnia 2016 r.

W poniższych tabelach przedstawione zostało przeciętne zatrudnienie w Comarch S.A. w latach 2014-2017:

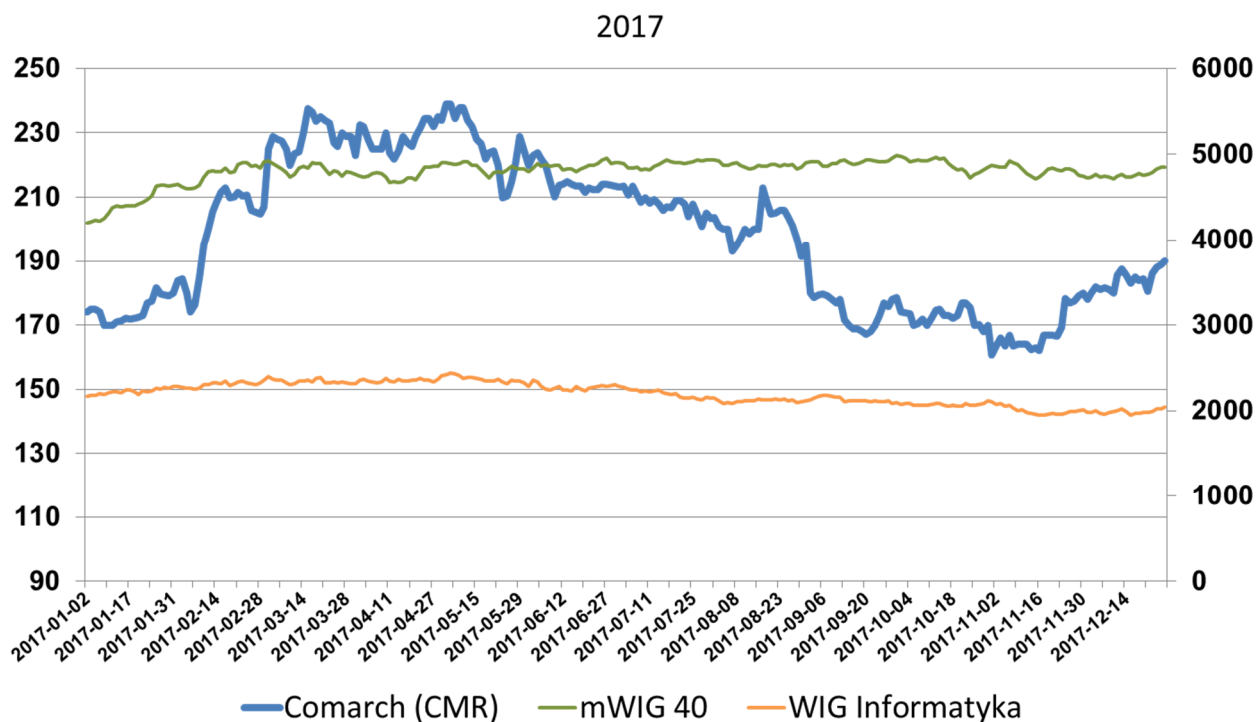
Przeciętna liczba osób zatrudnionych	2017	2016	2015	2014
na stałe	3 492	3 416	3 121	2 678
jako współpracownicy	844	888	860	695
Razem	4 336	4 304	3 981	3 373

Przeciętna liczba pracowników	2017	2016	2015	2014
produkcyjnych oraz konsultantów technicznych	3 733	3 698	3 403	2 831
marketingu i sprzedaży	161	179	177	187
kierownictwa i administracji	372	353	340	297
pozostałych	70	74	61	58
Razem	4 336	4 304	3 981	3 373

Usługi wykonywane przez Comarch polegają na tworzeniu i wdrażaniu własnych, uniwersalnych produktów software'owych i hardware'owych oraz na wytwarzaniu i wdrażaniu oprogramowania komputerowego na zlecenie „pod klucz”. Podstawowym czynnikiem ograniczającym moce produkcyjne są zasoby ludzkie. Do stałego inwestowania w nowe produkty i technologie informatyczne firma potrzebuje pracowników o odpowiednim wykształceniu i o szerokim zakresie kompetencji. Firma elastycznie zarządza zespołami pracowników, poprzez ciągłą optymalizację alokacji zasobów w aktualnych projektach komercyjnych i prowadzonych wewnętrznych projektach badawczo-rozwojowych (budowa nowych produktów i uaktualnianie istniejącego oprogramowania nie związane bezpośrednio z umowami z klientami), wykorzystując do tego celu autorskie rozwiązania informatyczne. W efekcie

wykorzystanie zasobów ludzkich jest bliskie 100%. Spółka dywersyfikuje ryzyko ograniczeń w dostępności zasobów ludzkich poprzez prowadzenie działalności w 15 oddziałach zlokalizowanych w ośrodkach miejskich w Polsce. Na dzień 31 grudnia 2017 r. 2 677 pracowników było zatrudnionych w Krakowie, natomiast 1 626 w innych miastach w Polsce.

2.3. Kurs akcji Comarch S.A. na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie

Okres	Najwyższy	Najniższy
I kwartał 2017	237,50	169,80
II kwartał 2017	239,00	210,00
III kwartał 2017	213,50	167,00
IV kwartał 2017	190,00	160,60

Kurs akcji Comarch S.A. pomiędzy 2 stycznia 2017 r. a 29 grudnia 2017 r. wzrósł ze 174,00 PLN do 190,00 PLN, tj. o 9,2%. W trakcie roku maksymalny kurs wyniósł 239,00 PLN.

dane w PLN	12 miesięcy 2017 / 31.12.2017	12 miesięcy 2016 / 31.12.2016
Kurs zamknięcia na dzień bilansowy	190,00	174,00
Kurs średni w okresie sprawozdawczym	198,17	149,82
Kurs MIN w okresie sprawozdawczym	160,60	103,70
Kurs MAX w okresie sprawozdawczym	239,00	190,00
Wolumen średni w okresie sprawozdawczym	4 592	6 314
Kapitalizacja na dzień bilansowy	1 545 336 310	1 415 202 726

Wskaźniki dla danych jednostkowych			
P/E na dzień bilansowy		39,28	31,02
P/BV na dzień bilansowy		1,94	1,83
P/S na dzień bilansowy		2,05	1,89

3. Produkty i usługi oferowane przez Comarch w 2017 roku

Comarch jest producentem innowacyjnych systemów informatycznych dla kluczowych sektorów gospodarki: telekomunikacji, finansów i bankowości, administracji publicznej, medycyny, dużych oraz małych i średnich przedsiębiorstw. Szeroki zakres oferty Comarch obejmuje systemy klasy ERP, finansowo-księgowo, systemy CRM, oprogramowanie lojalnościowe, systemy wsparcia sprzedaży i elektronicznej wymiany dokumentów, systemy bankowości elektronicznej, systemy zarządzania sieciami teleinformatycznymi, systemy billingowe, oprogramowanie Business Intelligence, usługi zarządzania bezpieczeństwem i ochroną danych, urządzenia elektroniczne oraz wiele innych rozwiązań. Oprócz dostarczania klientom innowacyjnych rozwiązań informatycznych Comarch koncentruje się na profesjonalnej obsłudze klienta oraz zapewnieniu usług konsultingowych, doradczych i integracyjnych, a także infrastruktury IT jako spójnego pakietu, dzięki czemu odbiorcy produktów i usług oferowanych przez Comarch mogą w pełni korzystać z możliwości oferowanych przez nowoczesne systemy informatyczne.

3.1. Sektor Telekomunikacja

Comarch jest dostawcą kompletnych rozwiązań IT dla telekomunikacji. Od 1993 roku sektor telekomunikacji Comarch specjalizuje się w dostarczaniu rozwiązań IT dla operatorów telekomunikacyjnych na całym świecie. Wśród klientów w tej branży znajdują się m.in. Telefónica, Deutsche Telekom, Vodafone, KPN oraz Orange. Comarch tworzy rozwiązania technologiczne, które odpowiadają na kluczowe wymagania firm telekomunikacyjnych, pomagając im zwiększać przychody, skutecznie rozwijać biznes, upraszczać środowisko IT, obniżać koszty, budować zadowolenie klientów i tworzyć nowe usługi, dostarczane na rynek w krótkim czasie. Rozwiązania BSS i OSS Comarch są od lat obecne w raportach Gartner Magic Quadrant. Spółka została też wielokrotnie wyróżniona za działania w branży telekomunikacyjnej przez firmy analityczne takie jak Forrester, Informa czy Frost & Sullivan.

Rozwiązania IoT

Comarch IoT Connectivity Management pozwala operatorom sieci komórkowych na dostarczanie usług łączności zarządzanej w środowisku międzynarodowym, wielopoziomowym i obsługującym wielu operatorów jednocześnie. Platforma do zarządzania łącznością umożliwia uruchamianie ofert z zakresu IoT dla rynków wertykalnych, takich jak rynek motoryzacyjny, elektronika użytkowa, sektor handlowy, opieka zdrowotna, sektor produkcji, usługi publiczne, bezpieczeństwo, transport i logistyka.

Comarch IoT Analytics Platform koncentruje się na dostarczaniu wymiernej wartości biznesowej dzięki inteligentnemu przetwarzaniu dużych ilości danych (Big Data) i ich precyzyjnej analizie w czasie rzeczywistym. Udostępnia szczegółowe informacje na temat sposobów wykorzystania usług M2M/IoT przez klientów końcowych. Ponadto moduł rozwiązuje niektóre problemy związane z jakością usług (quality of service – QoS), ułatwiając wykrywanie urządzeń (lub rodzajów urządzeń) powodujących trudności, wykrywając wzorce i trendy dotyczące danych, a także zapewniając raporty i analizy różnego typu anomalii.

Comarch IoT Billing to moduł, który został opracowany pod kątem wszelkich działań prowadzonych w obszarze IoT umożliwiając naliczanie opłat za łączność, za urządzenia IoT, za aplikacje wertykalne i pakiety usług. Klienci IoT poszukują ofert stanowiących odpowiedź na wszystkie ich potrzeby biznesowe. System wspiera wszelkiego rodzaju wielopoziomowe relacje biznesowe (B2B, B2B2C and B2B2B).

Sprzedaż i obsługa klienta

Comarch Customer Management to narzędzie do zarządzania relacjami z klientem, opracowane specjalnie z myślą o potrzebach biznesu telekomunikacyjnego. System ten można łatwo integrować z istniejącą infrastrukturą BSS/OSS. Jest to elastyczne rozwiązanie, które dostarcza kompletny, scentralizowany widok klienta i automatyzuje kluczowe procesy sprzedażowe, marketingowe oraz obsługi klienta.

Comarch Self-Care zapewnia abonentom wszelkiego rodzaju usług telekomunikacyjnych sprawny dostęp do dokładnej informacji przez całą dobę. Ten kompleksowy system pozwala abonentom i partnerom na przeglądanie i analizowanie dokumentów finansowych i informacji o ich kontaktach, aktywowanie i dezaktywowanie usług oraz przysyłanie komentarzy do operatora w łatwy i elastyczny sposób. System wspiera również marketing operatora, pełniąc funkcję kanału komunikacji m.in dla reklam i promocji. Comarch Self Care zintegrowany jest z największymi platformami social media dzięki czemu odgrywa istotną rolę w tworzeniu Comarch Omnichannel Experience.

Comarch Sales Channel Management optymalizuje wysiłki sprzedażowe pozwalając dostawcom usług na zwiększenie sprzedaży. Wysoce wydajny moduł Comarch Commission & Incentive umożliwia wdrażanie innowacyjnych strategii i optymalizację planów sprzedażowych. Wstępnie zintegrowana aplikacja CESMA umożliwia sprawdzenie najbardziej aktualnych danych o klientach z dowolnego miejsca w dowolnym czasie. Comarch Logistics Management pozwala zaś na weryfikację, kontrolę i automatyzację zasobów dostępnych w punktach sprzedaży.

Biling i rozliczenia finansowe

Comarch Convergent Billing System to nowoczesne narzędzie, które pozwala każdej firmie telekomunikacyjnej na naliczanie należności za dowolny typ usługi w czasie rzeczywistym, personalizację ofert dla klientów i łatwiejsze zarządzanie nowymi modelami biznesowymi we współpracy z partnerami, co jest kluczowe dla osiągnięcia sukcesu w obecnych realiach rynku telekomunikacyjnego i Internetu Rzeczy.

Comarch Inter-Partner Billing służy do rozliczeń między operatorami oraz do podziału zysków i kosztów pomiędzy kilku operatorów. System umożliwia optymalizację relacji z partnerami biznesowymi w kraju i za granicą oraz daje możliwość rozliczania za pomocą jednej platformy wszelkich typów usług (w tym głosowych, transferu danych, usług premium) w wielu modelach biznesowych, takich jak dostarczanie platformy, odsprzedaż i handel hurtowy.

Systemy BSS

Comarch B2B Solution to rozwiązanie dedykowane BSS/OSS, wspierające operatorów telekomunikacyjnych w obszarze sprzedaży usług B2B. Narzędzie koncentruje się na krytycznych problemach związanych z segmentem B2B, takich jak zapewnienie unikatowego podejścia sprzedażowego dla różnych rozmiarów firm, dostarczanie i wsparcie szerokiej gamy produktów i usług personalizowanych, zarządzanie umowami SLA i skomplikowanymi procesami service fulfillment. System wspiera różnorodne i złożone scenariusze bilingowe.

Comarch Smart BSS jest kompletnym preintegrowanym rozwiązaniem, które pozwala dostawcom usług telekomunikacyjnych kompleksowo zarządzać procesami "Request-to-Answer", "Order-to-Payment", "Usage-to-Payment", "Request-to-Change", "Termination-to-Confirmation" oraz "Problem- / Complaint-to-Solution" za pomocą aplikacji do zarządzania klientami oraz samoobsługowego portalu dla abonentów. Rozwiązanie dedykowane jest dla operatorów lokalnych oraz mniejszych firm telekomunikacyjnych, takich jak dostawcy Internetu, sieci telewizji kablowej i satelitarnej czy operatorów wirtualnych.

Comarch MVNO/MVNE to rozwiązanie dostosowane do modeli biznesowych MVNO (Mobile Virtual Network Operators) i MVNE (Mobile Virtual Service Enablers). Dzięki niemu dostawcy usług telekomunikacyjnych mogą uruchamiać efektywne kosztowo usługi, często targetowane na segmenty niszowe, i w ten sposób generować dodatkowe przychody. Comarch MVNO/MVNE pozwala operatorom w łatwy sposób zarządzać relacjami z klientami i partnerami biznesowymi oraz portfelem oferowanych usług i przepływami przychodów.

Inteligentne sieci przyszłości

Comarch SDN/NFV to rozwiązanie łączące usługi typu Software Defined Networking z usługami Network Function Virtualization. Narzędzie przygotowuje firmę do pełnego przejścia do ery digital services i Internetu Rzeczy, pozwalając jednocześnie na znaczące obniżenie kosztów OPEX i CAPEX oraz wyższy zwrot z inwestycji sieciowych. NFV / SDN umożliwia przekształcenie węzłów sieci w micro-datacenters, mogące hostować nie tylko software'owo zaimplementowane funkcje sieciowe, ale także aplikacje klientów. Sieć może zostać przekształcona w rozproszoną platformę dynamicznie dopasowującą się do aplikacji klienta i alokującą zasoby w zależności od potrzeb.

Comarch Self-Organizing Network odpowiada na wyzwania związane z automatyzacją usług i synchronizacją tego procesu z celami biznesowymi operatorów. Konceptcja samoorganizującej się sieci towarzyszy wdrażaniu technologii LTE i migracji do sieci 4G. Narzędzie Comarch SON umożliwia zwiększanie zadowolenia klientów poprzez wprowadzenie paradygmatów "plug & play", "samo-optymalizacji" i "samo-leczenia" sieci.

Comarch SON Integration Box - to rozwiązanie odpowiedzialne za integrację narzędzi scentralizowanej, samoorganizującej się sieci SON (Self-Organizing Network) z istniejącym środowiskiem OSS. SON Integration Box pełni rolę centralnego węzła wymiany różnego rodzaju danych. Rozwiązanie gromadzi plany sieci SON i przesyła je do odpowiednich narzędzi oraz wprowadza do SON informacje z sieci fizycznej. Dane zbierane są z wielu źródeł zewnętrznych, a następnie wstępnie przetwarzane na użytek SON.

Customer-Centric OSS – transformacja środowiska OSS w kontekście dbania o satysfakcję klienta oznacza zmianę sposobu patrzenia na sieć przez pryzmat infrastruktury i koncentrację na kliencie końcowym. Podstawowym celem inwestycji w sieć jest poprawienie jakości usług dostarczanych do klientów, dzięki czemu operatorzy mogą łączyć parametry techniczne i inne dane z tym, jak przekładają się one na poziom zadowolenia abonentów.

Zapewnienie wysokiej jakości usług i sieci

Comarch Customer Experience Management oparty na zintegrowanych systemach OSS i BSS pozwala operatorom na wgląd w postrzeganie usług przez klienta końcowego, a tym samym na zarządzanie siecią i usługami na poziomie gwarantującym jak najwyższą satysfakcję klientów. Produkt ten może być zintegrowany z modułami Comarch Service Monitoring oraz Comarch Service Quality Management, umożliwiając przejście od tradycyjnego zarządzania siecią do zarządzania praktycznego, którego podstawowym celem jest poprawa satysfakcji klientów (ang. customer experience).

Comarch Service Quality Management umożliwia zmianę tradycyjnego zarządzania wydajnością sieci, które koncentruje się na urządzeniach sieciowych, na zarządzanie rzeczywistą jakością dostarczanych usług, skoncentrowane na kliencie końcowym. Wgląd w to, jak klienci odbierają usługi i ich jakość, umożliwia ustawienie priorytetów związanych z zarządzaniem wydajnością sieci na bazie przewidywanego wpływu na doświadczenie klienta i pomaga zapobiec problemom z siecią i usługami, zanim odczuje je klient (poprzez analizę trendów oraz prognozy).

Comarch Service Assurance pozwala operatorom telekomunikacyjnym na monitorowanie skomplikowanych usług sieciowych oraz automatyzację wykrywania przyczyn problemów w sieci. System pozwala na kontrolowanie procesu zarządzania jakością usług (service assurance) z poziomu jednej, centralnej aplikacji.

Comarch OSS/BSS Data Analytics - przetwarza dane zebrane przez sieć telekomunikacyjną (która dla operatora sieci stanowi kluczowy punkt kontaktu z klientem) w czasie rzeczywistym, łączy je z informacjami pochodzącymi z systemów zewnętrznych (takimi jak Performance Management, Fault Management, Network Inventory i CRM) i porządkuje je. Comarch OSS/BSS Data Analytics zestawia ze sobą dane z tych źródeł aby stworzyć kompleksową analizę w czasie rzeczywistym i zapewnić wgląd w to, jak klienci postrzegają dostarczane im usługi. W oparciu o posegregowane dane system sugeruje podjęcie konkretnych działań lub uruchamia je automatycznie. Comarch OSS/BSS Data Analytics uwzględnia rzeczywiste doświadczenia klienta związane z korzystaniem z konkretnej usługi sieciowej, a tym samym skutecznie pomaga firmom telekomunikacyjnym poprawić wskaźnik Net Promoter Score oraz poziom zadowolenia klienta.

Zarządzanie siecią i planowanie

Comarch Network Inventory Management przechowuje komplet informacji o zasobach sieciowych, umożliwia zarządzanie siecią telekomunikacyjną oraz prezentuje obecny, historyczny i przyszły stan sieci telekomunikacyjnej i IT. System umożliwia modelowanie połączeń, planowanie, projektowanie i konfigurowanie sprzętu, nadawanie i kontrolowanie adresów, numerowanie zasobów i sporządzanie raportów. Dostarcza on też szczegółowej informacji o elementach sieciowych i pozwala użytkownikom przeszukiwać bazę danych według różnych kryteriów.

Comarch Network Planning pozwala na kompleksowe i efektywne zarządzanie planowaniem, rozbudową i optymalizacją procesów sieciowych. Rozwiązanie umożliwia pełną kontrolę nad procesami strategicznymi, administracyjnymi i technicznymi za pomocą jednej platformy OSS, co zapewnia niespotykaną dotąd widoczność procesów biznesowych.

Comarch Network Auto-discovery & Reconciliation - to skuteczne narzędzie do zarządzania siecią, zapewniające kompleksowy, rozbudowany i aktualny wgląd w wieloobszarową sieć opartą o wielu dostawców. System wspiera rekoncyliację sieci radiowych RAN, sieci transportowych, podstawowych, sieci dostępu i domen IT. Dodatkowo, dzięki integracji z modułem Network Inventory, rozwiązanie zapewnia jeden całościowy i zintegrowany widok sieci na żywo.

Comarch Configuration Management umożliwia operatorom automatyzację ważnego obszaru zarządzania konfiguracją sieciową. Produkt może być dostarczony jako część szerszego rozwiązania do usprawniania i planowania sieci – Comarch NG Network Planning.

Comarch Network Consolidation for M & A - pozwala firmom telekomunikacyjnym na efektywną organizację i uproszczenie procesów planowania i konsolidacji sieci w projektach przejęcia i łączenia się spółek. Rozwiązanie powstało na bazie kilku elementów portfolio OSS Comarch nowej generacji. Comarch Network Consolidation zawiera również specjalny system parowania i klasyfikacji, który powstał na potrzeby tego rozwiązania i zwiększa jego możliwości w zakresie planowania zasobów sieciowych. Umożliwia on automatyczny benchmarking i wybór lokalizacji.

Tworzenie i dostarczanie usług

Comarch Product Catalog pozwala na uproszczenie architektury IT, przyspieszenie wprowadzania na rynek nowych produktów oraz na kompleksowe zarządzanie katalogiem i cyklem życia produktów z jednego miejsca. Oprogramowanie pozwala określać specyfikacje ofert i produktów, wyznaczać powiązania między produktami i definiować, które z nich się wykluczają lub mogą być sprzedawane wyłącznie w ramach większych pakietów. System określa potencjalnych klientów docelowych, lokalizację i wiele innych parametrów. Produkt bazuje na TM Forum Information Framework, nazywanym też Shared Information Data model (SID).

Comarch Omnichannel Order Management to rozwiązanie przeznaczone do automatyzacji oraz przyspieszenia realizacji procesu „Order-to-cash” począwszy od złożenia zamówienia, poprzez jego obsługę i realizację aż do naliczenia należności. Comarch Order-to-Cash Automation skraca czas wprowadzania na rynek nowych usług i produktów dzięki oparciu rozwiązania wokół centralnego katalogu produktów i usług, który pełni rolę miejsca definiującego produkt. Proces w warstwie biznesowej i technologicznej obsługiwany jest przez Comarch Customer Order Management oraz Comarch Service Order Management.

Comarch Service Fulfillment wspiera proces tworzenia i dostarczenia usługi do klienta od powstania koncepcji, przez jej modelowanie i odpowiednią orkiestrację operacji sieciowych. Rozwiązanie pozwala operatorom na automatyzację tego procesu i na szybsze wprowadzanie nowych usług na rynek. System zakłada, że nowe usługi budowane są ze wstępnie zdefiniowanych elementów zarządzanych w katalogu usług, dzięki czemu operatorzy mogą szybciej dostarczać je do klienta i zachować wysoką innowacyjność oferowanych produktów. Proces dostarczania usługi realizowany jest ponad istniejącymi silosami technologicznymi, co pozwala na stopniową transformację bez konieczności dużych inwestycji.

Comarch Field Service Management jest kompletnym rozwiązaniem w zakresie planowania, tworzenia harmonogramów, dystrybucji i wsparcia realizacji zadań w terenie. Dzięki możliwości przypisywania do zadań pracowników posiadających odpowiednie kompetencje przy jednoczesnym

uwzględnieniu ich dostępności oraz lokalizacji geograficznej, system pozwala na zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów i na optymalizację kosztów pracy oraz zużycia paliwa.

Comarch Service Inventory pozwala na zarządzanie siecią z perspektywy usług. Produkt ten, wstępnie zintegrowany z Comarch Service Catalog, opisuje usługi zgodnie z modelem TMF SID, który wyróżnia usługi klienckie (Customer Facing Services – CFS) oraz usługi sieciowe (Resource Facing Services – RFS).

Profesjonalne usługi

Doradztwo biznesowe wspiera operatorów telekomunikacyjnych i dostawców technologii w optymalizacji i automatyzacji procesów biznesowych oraz w zwiększeniu efektywności w zakresie OSS/BSS poprzez przebudowę architektury i konfiguracji środowisk IT. Oferta Comarch zbudowana została na trzech podstawach: bogatym portfolio usług biznesowych, kompleksowej odpowiedzialności za wdrożenie i rezultaty biznesowe oraz doświadczeniu i znajomości branży.

Managed Services (usługi zarządzane) to zestaw usług z zakresu modernizacji środowiska BSS/OSS, które przekładają się na poprawę efektywności procesów biznesowych, ograniczenie kosztów i zachowanie wysokiej jakości świadczonych usług. Comarch oferuje usługę outsourcingu zarządzania systemami i procesami, co pozwala klientom na optymalizację procesu dostarczania usług do odbiorcy końcowego oraz na zwiększenie ich dostępności, przy jednoczesnej redukcji kosztów operacyjnych i nakładów pracy. Produkty Comarch, wraz z komponentami firm trzecich i usługami Data Center, gwarantują transformację do modelu usług zarządzanych nowej generacji i umożliwiają świadczenie wysokiej jakości usług konsultingu w zakresie biznesu i IT.

Transformacje BSS/OSS to usługi pozwalające na personalizację i poprawę jakości usług świadczonych przez operatora, a także na kierowanie ich do określonego grona odbiorców. Transformacje BSS/OSS wspierają kompleksową, wielopoziomą transformację środowiska IT opartą o produkty i infrastrukturę Comarch oraz o otwarty model współpracy. Usługi umożliwiają stworzenie zunifikowanej, zestandaryzowanej architektury systemu zgodnej ze wskaźnikami KPI operatora.

Kompleksowe dostarczanie projektów to zestaw usług Comarch zapewniający operatorowi oprogramowanie efektywnie integrujące się z istniejącym środowiskiem IT, zawierające zarówno systemy i komponenty od dostawców zewnętrznych, jak i rozwiązania autorskie Comarch. Pakiet przewiduje zaprojektowanie od podstaw niektórych procesów biznesowych i zapewnia kompletną, bezpieczną migrację danych oraz nieprzerwane sprawne działanie systemów, a na późniejszych etapach również wsparcie w rozwiązywaniu problemów związanych z utrzymaniem, szkolenia dla wybranych pracowników i aktualizację systemów.

3.2. Sektor Finanse, Bankowość i Ubezpieczenia

Sektor Finanse, Bankowość i Ubezpieczenia od ponad 20 lat tworzy i wdraża w instytucjach finansowych na rynku bankowym, ubezpieczeniowym i kapitałowym, najnowocześniejsze rozwiązania i usługi IT. Nasze portfolio klientów obejmuje przedsiębiorstwa w ponad 30 krajach. Należą do nich między innymi Raiffeisen, ING, TMB Bank, Alior Bank, Pekao, AXA, Allianz i UniCredit.

PRODUKTY

Comarch Corporate Banking to wielokanałowa platforma zaprojektowana pod kątem specyficznych potrzeb dużych i średnich firm i oferowana bankom obsługującym takie firmy. To system bankowości transakcyjnej, narzędzie zarządzania finansami oraz rozwiązanie ułatwiające obsługę płatności masowych. Wspiera również przedsiębiorstwa w zarządzaniu kontami różnego typu, kupnie walut, dokonywaniu płatności lokalnych i międzynarodowych lub konsolidacji sald w różnych zakątkach świata.

Comarch Wealth Management jest wielomodułowym systemem do zarządzania majątkiem, skierowanym do segmentu bankowości prywatnej – indywidualnych klientów zamożnych i biznesowych oraz klientów detalicznych. Stanowi on wsparcie dla różnych odbiorców: doradców - w procesach doradczych, w tym planowaniu finansowym, klientów - w procesach samo-doradczych, komunikacji z bankiem i oceny efektywności portfeli, zarządzających - w obsłudze portfeli klientów, wreszcie analityków – w przygotowywaniu i analizie wyników inwestycyjnych portfeli.

Comarch Loan Origination umożliwia skuteczniejszą kontrolę ryzyka kredytowego oraz znaczne skrócenie czasu potrzebnego na udzielenie kredytu. System automatyzuje pracę doradców klienta zarządzających procesem kredytowym na każdym jego etapie. Pozwala to bankom na optymalizację najważniejszych elementów zarządzania wierzytelnościami: symulacji kredytowej, weryfikacji wniosków, analizy sytuacji finansowej klienta (w tym weryfikacji klienta w bazach danych), podejmowania decyzji i wypłaty środków.

Comarch Digital Insurance to z jednej strony system dedykowany agentom, brokerom i pośrednikom ubezpieczeniowym. Pomaga im nie tylko w doradztwie, sprzedaży i obsłudze posprzedażnej produktów ubezpieczeniowych, ale również zarządzaniu codziennymi obowiązkami i monitorowaniu własnej efektywności. Z drugiej strony, system pozwala klientom indywidualnym na sprawny zakup polisy przez internet i zarządzanie portfelem swoich produktów ubezpieczeniowych.

Comarch Identity and Access Management (IAM) to rozwiązanie, które zapewnia pełną kontrolę dostępu do firmowych aplikacji, usług VPN oraz stacji roboczych. Wykorzystuje światowej klasy metody cyklu życia tożsamości, uwierzytelnienia, autoryzacji oraz rozliczalności. Modułowa budowa rozwiązania ułatwia jego dostosowanie do konkretnych typów organizacji.

Comarch tPro ECC to innowacyjne urządzenie USB służące do autoryzacji dokumentów i transakcji, bazujące na mechanizmie podpisu cyfrowego. Token działa bez dodatkowych komponentów softwarowych dzięki czemu jest niezależny od systemu operacyjnego i przeglądarki. Ponadto obecność wbudowanego przycisku, który użytkownik musi nacisnąć i zwolnić, aby autoryzować transakcję, czyni tPro ECC niezwykle skutecznym urządzeniem do przeciwdziałania zdalnym atakom.

Comarch tPro Mobile to aplikacja mobilna służąca do potwierdzania tożsamości podczas logowania się oraz autoryzacji transakcji w oparciu o dwa czynniki: co użytkownik posiada - telefon komórkowy z aplikacją; i co użytkownik zna - PIN lub wzór. W przypadku, gdy telefon wyposażony jest w biometrię, również o to, kim użytkownik jest – na przykład odcisk palca.

3.3. Sektor ERP

Comarch ERP Altum – pierwsza inteligentna platforma ERP, kompleksowo wspierająca wszystkie kluczowe procesy biznesowe w średnich i dużych firmach handlowych, usługowych oraz sieciach handlowych. Przeznaczona jest również dla holdingów. Rozwiązanie dostosowane do potrzeb rynku polskiego oraz rynków zagranicznych. System dostępny także w modelu usługowym (SaaS).

Comarch ERP XL – od lat najchętniej wybierany system klasy ERP w Polsce, z którego korzysta ponad 5000 firm z różnych branż, 400 firm rocznie decyduje się na jego wdrożenie do zarządzania głównymi procesami biznesowymi. Rozwiązanie spełnia specyficzne wymogi przedsiębiorstw produkcyjnych, a także firm handlowych oraz zajmujących się działalnością usługowo-serwisową. System dostępny także w modelu usługowym (SaaS).

Comarch ERP Optima – program dla mikro, małych i średnich firm, obsługujący sprzedaż, zarządzanie, prowadzenie księgowości oraz kadr i płac. Wraz z dodatkowym modułem Biuro Rachunkowe oraz portalem Społeczności Biur Rachunkowych iKsięgowość24, Comarch ERP Optima stanowi narzędzie do prowadzenia i promocji biur rachunkowych oraz kancelarii doradztwa podatkowego. Program dostępny także w modelu usługowym (SaaS).

Comarch ERP XT – innowacyjna aplikacja do fakturowania online, prowadzenia magazynu oraz uproszczonej księgowości, udostępniana poprzez przeglądarkę internetową lub aplikację instalowaną pobraną z Windows Store lub aplikacje mobile na Android i iOS. Rozwiązanie dedykowane mikro i małym firmom w Polsce, Francji i Niemczech. Głównymi jego zaletami jest prostota użytkowania, pełna automatyzacja procesów, możliwość integracji z biurem rachunkowym, portalem Wszystko.pl, Comarch e-Sklep oraz Comarch BI Point. Program dostępny wyłącznie w modelu usługowym (SaaS).

Comarch Retail – samodzielny system do prowadzenia sprzedaży detalicznej w pełnym modelu omnichannel. Pozwalający na sprawne i kompleksowe zarządzanie siecią handlu detalicznego, począwszy od jej centrali, poprzez zaplecze sklepu, aż po punkt sprzedaży (POS).

Comarch Mobile – rozwiązanie dedykowane dla kadry kierowniczej, jak również pracowników mobilnych, np. przedstawicieli handlowych, serwisantów, czy asystentów sprzedaży, którzy swoje zadania realizują poza biurem z wykorzystaniem smartfonu lub tabletu. W skład pakietu wchodzi: **Comarch Mobile Zarządzanie, Comarch Mobile Sprzedaż, Comarch Mobile Monitorowanie, Comarch Mobile mPOS, Comarch Mobile Serwis i Comarch Mobile Zakupy**. Poszczególne aplikacje z pakietu Comarch Mobile umożliwiają zarządzanie pracownikami mobilnymi oraz osiągniętą przez nich sprzedażą, monitorowanie efektów pracy oraz aktualnego położenia pracowników na mapie i zarejestrowanych przez nich tras. Umożliwiają sprawną realizację transakcji typu vanselling oraz preselling bezpośrednio podczas wizyty u Klienta, jak również rejestrowanie ofert oraz zamówień zakupu u dostawców np. podczas targów branżowych. Comarch Mobile umożliwia także realizację zleceń serwisowych, np. podczas przeglądów, montażu, czy naprawy urządzeń.

Comarch WMS – rozwiązanie umożliwiające kompleksową obsługę magazynu wysokiego składowania. W skład pakietu wchodzi: **Comarch WMS Zarządzanie** oraz **Comarch WMS Magazynier**. Comarch WMS Zarządzanie to narzędzie przeznaczone dla kierownika magazynu, służące do kontroli operacji magazynowych i zarządzania przepływami towarów w ramach jego struktury. Comarch WMS Magazynier usprawnia realizację operacji przez pracowników bezpośrednio na magazynie, za pomocą kolektorów danych pracujących w trybie online.

Comarch Business Intelligence – system oparty na technologii hurtowni danych, przeznaczony dla dużych i średnich firm oraz korporacji międzynarodowych. Rozwiązanie wspiera procesy decyzyjne oraz obsługę zadań związanych z raportowaniem. Wspomaga następujące branże: instytucje finansowe i ubezpieczeniowe, FMCG, usługi oraz produkcja.

Comarch BI Point – autorskie narzędzie raportowe umożliwiające tworzenie i przeglądanie interaktywnych raportów i kokpitów managerskich online, skierowane głównie do analityków, kontrolerów oraz kadry zarządzającej. Responsywność aplikacji pozwala na korzystanie z niej także na urządzeniach mobilnych. Poprzez intuicyjny interfejs i wiele form wizualizacji zapewniona jest łatwość obsługi dla użytkownika. Narzędzie wykorzystywane jest w każdego rodzaju i wielkości przedsiębiorstwach – możliwość udostępniania raportów innym użytkownikom, z różnych lokalizacji geograficznych oraz różnych systemów operacyjnych, zapewnia jego elastyczność i uniwersalność.

Comarch IBARD – proste w użyciu, wielofunkcyjne narzędzie m.in. do automatycznego backupu, synchronizacji plików pomiędzy urządzeniami oraz wspólnej pracy grupowej na dokumentach. Usługa iBard24 pozwala na stały dostęp do firmowych danych z każdego urządzenia i miejsca 24 godziny na dobę. Dużą zaletą programu jest wysoki poziom bezpieczeństwa przechowywanych danych: podwójne szyfrowanie danych oraz ich lokalizacja w certyfikowanym Comarch Data Center na terenie Polski. iBard24 dostępny jest w czterech językach (polski, angielski, niemiecki, francuski). Usługa może być sprzedawana w modelu Whitelabel.

iKsięgowość24 – obsługa rachunkowo-księgowa dla przedsiębiorstw, realizowana przez ponad 1000 biur rachunkowych korzystających z Comarch ERP Optima.

Comarch B2B – platforma B2B umożliwiająca m.in. zamawianie towarów przez Internet. Zalogowany kontrahent ma dostęp do historii swoich zamówień, płatności, zgłoszonych reklamacji, podglądu stanu realizacji zleceń serwisowych oraz zleceń produkcyjnych. Aplikacja współpracuje z Comarch ERP XL oraz Comarch ERP Altum.

Comarch e-Sklep – oprogramowanie sklepu internetowego dla małych i średnich firm w pełni zintegrowane z systemami do zarządzania Comarch ERP, porównywarem cen, serwisem aukcyjnym Allegro oraz Wszystko.pl, a także serwisami płatności internetowych.

Wszystko.pl – platforma handlowa (działająca dotychczas w domenie www.iMall24.pl), która umożliwia sprzedaż w Internecie wprost z systemu fakturująco-magazynowego wykorzystywanego przez przedsiębiorstwa. Swoje produkty oferować może w niej każda firma posiadająca oprogramowanie do zarządzania Comarch ERP.

Comarch ERP e-Pracownik - aplikacja do zarządzania m.in. czasem pracy i urlopami, współpracująca z modułem kadrowo-płacowym w Comarch ERP Optima, Comarch ERP XL oraz Comarch ERP Altum. Z aplikacji można korzystać na komputerze, laptopie, tablecie oraz smartfonie. Program dynamicznie

dopasowuje się do rozmiaru ekranu urządzenia, na którym jest wyświetlany. Może być zainstalowany na lokalnym komputerze Użytkownika lub w modelu usługowym w chmurze Comarch (SaaS).

Comarch ERP Inwentaryzacja – służy do dokonania spisów inwentaryzacyjnych z wykorzystaniem smartfona. Wykorzystując aparat wbudowany w smartfona pozwala zeskanować kody kreskowe towarów i wprowadzić ich ilości lub zliczać je automatycznie za użytkownika.

Comarch TNA (Time and Attendance) to nowoczesny system rejestru czasu pracy oparty o współpracę autorskiej aplikacji mobilnej z urządzeniami **Comarch TNA Gateway**. Rozwiązanie może działać samodzielnie lub z innymi systemami Comarch. Możliwa jest również integracja z rozwiązaniami innych firm.

3.4. Sektor Administracji Publicznej

Comarch specjalizuje się w projektowaniu, wdrażaniu oraz integracji nowoczesnych systemów informatycznych dla administracji publicznej, firm oraz instytucji sektora publicznego. Firma posiada doświadczenie w tworzeniu kompleksowych rozwiązań „pod klucz” oraz w rozbudowie infrastruktury sprzętowo-sieciowej. Comarch stworzył szereg rozwiązań typu e-government, spełniających potrzeby jednostek sektora publicznego. Rozwiązania oparte są o międzynarodowe standardy. Do najważniejszych rozwiązań wdrażanych w sektorze administracji publicznej należą:

Comarch ERGO

System wspierający realizację zadań publicznych związanych z gospodarką przestrzenną. Pozwala na prowadzenie ponad 60 rejestrów i ewidencji w obszarach geodezji i kartografii, gospodarki nieruchomościami, planowania przestrzennego, zarządzania infrastrukturą drogową, budownictwa, ochrony środowiska, ochrony gruntów rolnych i leśnych, ochrony zabytków, portali informacji przestrzennej. Modułowa budowa systemu umożliwia wymianę informacji pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego a współpracującymi jednostkami, ich wydziałami i pracownikami. Comarch ERGO to kompleksowe rozwiązanie pozwalające uruchomić elektroniczną platformę Centrum Usług Wspólnych Gospodarki Przestrzennej.

Comarch EZD

Aplikacja wspiera elektroniczny (i papierowy) obieg dokumentów w przedsiębiorstwach i instytucjach (stworzono wersje branżowe wyspecjalizowane dla poszczególnych podmiotów). Rozwiązanie umożliwia zarządzanie dokumentami w instytucjach zgodnie z wytycznymi instrukcji kancelaryjnej oraz definiowanie i obsługę dowolnych procesów obiegu pracy i dokumentów realizowane w narzędziu opartym na BPMN.

Comarch e-Urząd

Comarch e-Urząd jest platformą usług publicznych online pozwalającą na realizację zadań jednostek samorządu terytorialnego. Intuicyjne narzędzia umożliwiają samodzielne zarządzanie aplikacją, zapewniając wsparcie procesów tworzenia i publikacji treści. Na platformie dostępne są m.in. elementy: Cyfrowy Urząd, Biuletyn Informacji Publicznej, Portal Informacyjny oraz Intranet.

Comarch ERP Egeria

Zintegrowany System Informatyczny klasy ERP wspierający zarządzanie organizacją i podejmowanie decyzji. Cechuje go duża konfigurowalność i elastyczność, co pozwala na dostosowanie do indywidualnych potrzeb każdego klienta. System oferowany w różnych typach przedsiębiorstw i instytucji (administracja rządowa i samorządowa, ochrona zdrowia, uczelnie wyższe, utilities etc.).

Platforma Comarch Security

Rozwiązanie łączące elementy bezpieczeństwa fizycznego oraz cybernetycznego. System zarządzania bezpieczeństwem fizycznym jest innowacyjnym rozwiązaniem wspierającym zachowanie bezpieczeństwa różnego rodzaju obiektów i chronionych obszarów. System integruje dziedzinowe systemy bezpieczeństwa (SKD, SSWiN, P.POŻ, CCTV, inne), co pozwala na obsługę oraz zarządzanie bezpieczeństwem w jednym centralnym systemie. Dodatkowe elementy związane z analizą obrazu,

korelacją informacji oraz zdefiniowanymi procedurami działania pozwalają na zwiększenie automatyzacji pracy systemu, a tym samym podniesienie bezpieczeństwa chronionego obiektu czy obszaru. Moduły analizy informacji i zagrożeń w cyberprzestrzeni pozwalają na wykrywanie i analizę zagrożeń fizycznych oraz zagrożeń wirtualnych.

Platforma Comarch Smart City

Platforma Comarch Smart City to kompleksowe rozwiązanie dla miast. Centrum platformy stanowi Comarch Smart City Engine, który łączy wszystkie elementy platformy, istniejące systemy miejskie oraz infrastrukturę (w tym Internet of Things). Elementy platformy: Comarch Partners Market, Aplikacje mobilne i dedykowany Comarch City Portal, Comarch Developers Platform, Comarch Smart City Console.

Comarch Smart City to zestaw stanowi jednocześnie hurtownię danych i narzędzie analityczne. Gromadzenie danych z systemów, infrastruktury miejskiej oraz od samych użytkowników ma umożliwiać nie tylko optymalizację procesów miejskich, lecz także sprawniejsze dopasowywanie się z ofertą usług do preferencji i zwyczajów mieszkańców.

Comarch Smart Parking

Platforma umożliwiająca detekcję wolnych miejsc parkingowych z wykorzystaniem inteligentnych analityk wideo (IVA) lub sieci sensorów. Integruje również wiele systemów parkingowych w jednym miejscu. System obsługuje parkingi outdoor, indoor, Park&Ride, miejskie i prywatne. Umożliwia generowanie raportów operacyjnych i zarządczych oraz statystyk dotyczących obłożenia miejsc parkingowych dzięki portalowi zarządcemu.

Comarch eNagrywanie

Comarch eNagrywanie to kompleksowe i spójne rozwiązanie łączące w sobie wygodę obsługi klasycznych rejestratorów audio/wideo z systemami nagłośnieniowymi oraz dedykowaną aplikacją służącą do kontroli przeprowadzania procesu rejestracji audio/wideo. System pozwala na rejestrację spotkań, posiedzeń czy wystąpień publicznych wraz z powiązаныmi metadanymi i komentarzami umożliwiającymi sprawne przeszukiwanie nagrania podczas odtwarzania. Dodatkowymi źródłami rejestrowanych danych mogą być zewnętrzne dane multimedialne oraz transmisje zdalne prowadzone poprzez wideoterminale. Comarch eNagrywanie udostępnia (wraz z nagraniem) niezależny od platformy urządzenia odtwarzającego, wielościeżkowy odtwarzacz multimedialny.

Comarch Wideoterminal

Comarch Wideoterminal to klient wideokonferencji obsługujący popularne standardy połączeń i transmisji audio-wideo. Stanowi doskonałe uzupełnienie rozwiązania Comarch eNagrywanie, zapewnia połączenia punkt-punkt, jak również zestawianie połączeń wielostronnych w oparciu o standardy i infrastrukturę mostków wideokonferencyjnych wiodących dostawców.

3.5. Sektor Usługi

W obszarze sektora Usługi Comarch projektuje, wdraża oraz integruje nowoczesne rozwiązania informatyczne do obsługi programów lojalnościowych, zarządzania kampaniami marketingowymi, zarządzania motywacją pracowników, elektronicznej wymiany danych i informacji biznesowych, zarządzania dokumentami i ich przepływem w firmie oraz zarządzania procesami sprzedaży za pomocą systemów wsparcia i aplikacji mobilnych. W ofercie znajduje się również kompleksowy zakres usług zarządzania infrastrukturą IT przedsiębiorstw.

Sektor Usługi realizuje projekty na pięciu kontynentach, w 35 krajach. Wśród klientów znajdują się m.in. BP Global, Carlsberg, Heathrow Airport, Accor Hotels, JetBlue Airways, Metro Group, OMV, Diageo (producent takich marek jak Johnnie Walker, Smirnoff i Baileys), Red Bull, Leroy Merlin, Unilever, BIC, Nivea czy Tesco.

Comarch CRM&Marketing

Oferta skierowana do dużych przedsiębiorstw stanowiąca kompleksowy pakiet rozwiązań IT i usług, który pomaga budować programy lojalnościowe i zarządzać nimi, tworzyć relacje z klientami,

automatyzować procesy marketingowe i zwiększać zyski. To także narzędzia do analizy Big Data i oparte na grywalizacji systemy do budowania zaangażowania które zwiększają zyski i wzmacniają relacje pomiędzy klientami, partnerami i marką.

Dostępne rozwiązania:

Comarch Loyalty Management for Retail – system do zarządzania programami lojalnościowymi, który wspomaga operatorów B2C i B2B umożliwiając uruchamianie wielu programów na jednej platformie i obsługę wszystkich obszarów (rejestracja klienta, zarządzania profilem, promocje oparte na różnych walutach, komunikacja z uczestnikami, nagradzanie prezentami i ofertami).

Comarch Loyalty Management Travel Edition – produkt dla firm transportowych i turystycznych w szczególności linii lotniczych. Platforma obsługuje programy lojalnościowe wszystkich typów przewoźników, zarówno dla klientów indywidualnych (Frequent Flyer Programs), jak i w modelu B2B. System wspiera tworzenie reguł naliczania punktów, definiowania nagród i przywilejów.

Comarch Campaign Management – upraszcza integrację i automatyzację działań marketingowych w celu szybszego wprowadzania kampanii na rynek oraz zwiększenia przychodów. Narzędzie umożliwia użytkownikowi wielokanałową komunikację z klientami, daje lepszy wgląd w koszty i budżet marketingowy i pozwala zmierzyć wyniki kampanii dzięki raportom.

Comarch Customer Engagement – rozwiązanie zarządzające zaangażowaniem i lojalnością klientów, umożliwia definiowanie angażujących i różnorodnych zadań (edukacyjnych, społecznych, rozrywkowych) za które użytkownicy są nagradzani odznaczeniami, wyższym poziomem, czy pozycją w rankingu.

Comarch Business Intelligence – rozwiązanie wspiera firmy, które chcą budować strategie lojalnościowe poprzez pogłębioną analizę dużej ilości zgromadzonych danych oraz dostarczać szczegółowy obraz wzorców zakupowych, wartości koszyka zakupowego, efektywności kampanii i statystyk związanych z programem.

Comarch Social Mining – aplikacja poszerzająca zasięg programu lojalnościowego o media społecznościowe: w oparciu o zdefiniowane kryteria i źródła danych umożliwia monitorowanie zachowania użytkowników w social media, poszerzenie ich profili, pozyskanie dodatkowych danych behawioralnych, definiowanie spersonalizowanej komunikacji i nagradzanie klientów.

Loyalty Consulting – usługi tworzące kompletne, innowacyjne programy, przyciągające klientów, zwiększające zyski i budujące silniejszą więź między klientem i marką (opracowanie strategii i koncepcji programu, sposoby nagradzania, komunikacja marketingowa, opracowanie procedur oraz analiza wymagań IT).

Creative Services – usługi kreatywne oparte na mierzalnych strategiach, zaawansowanych rozwiązaniach i nieszablonowym myśleniu: strategie zaangażowania, mechanizmy programu angażującego, unikatowe projekty graficzne (aplikacja mobilna, www, spoty TV, ulotki, plakaty), zarządzanie programem angażującym.

Program Management Services – wsparcie we wszystkich procesach: organizacja programu, tworzenie i wybór dostawców usług marketingowych, zarządzanie relacjami z partnerami strategicznymi, bieżące administrowanie aplikacjami, raportowanie efektywności działań, wykrywanie i zapobieganie oszustwom, zarządzanie komunikacją, itd.

Customer Analytics – gromadzenie, czyszczenie i audyt danych klientów, poprawa i utrzymanie jakości danych oraz ich analiza, tworzenie modeli segmentacji klientów, analiza migracji i strategia aktywizacji klientów, modele prognostycznych i scoringowych, marketing baz danych oraz analiza poziomu satysfakcji klientów.

Comarch Enterprise Engagement Platform – rozwiązanie służące do zarządzania motywacją, zaangażowaniem pracowników i partnerów biznesowych. System umożliwia definiowanie i projektowanie angażujących zadań (w mediach społecznościowych, edukacyjnych, sprzedażowych, rozrywkowych), za wykonanie których są oni nagradzani odznaczeniami, wyższym poziomem czy pozycją w rankingu.

Comarch Location Based Services – nowoczesna platforma technologiczna umożliwiająca wysoko spersonalizowaną komunikację marketingową kierowaną przez kanały aplikacji mobilnych do osób, klientów, mieszkańców czy pasażerów znajdujących się w danym momencie w danej lokalizacji. Rozwiązanie wykorzystuje dane z geo-lokalizacji i mikro-lokalizacji i na tej podstawie wysyła notyfikacje poprzez natywne aplikacje iOS oraz Android. Platforma posiada również moduł nawigacyjny, dzięki któremu użytkownik aplikacji mobilnej może odnaleźć drogę wewnątrz budynku, co jest bardzo pomocne w przypadku dużych obiektów, takich jak galerie handlowe, szpitale, urzędy miejskie. Comarch Location Based Services jest zintegrowana z beaconami produkowanymi przez Comarch, dzięki którym określana jest mikro-lokalizacja użytkownika przez kanał Bluetooth.

System został przystosowany do nowego unijnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych (GDPR). Ważnym elementem jest także uruchomienie i rozbudowa architektury rozproszonej, opartej na integracji centralnej i lokalnych instancjach systemu. Trwają prace w zakresie obsługi wieloprogramowości oraz przeprojektowania interfejsów aplikacji Contact Center, Member Portal i aplikacji mobilnej. W ostatnim czasie powstała także nowoczesna platforma technologiczna Comarch Location Based Services zintegrowana z produkowanymi przez Comarch beaconami umożliwiającymi mikro-lokalizację użytkownika poprzez Bluetooth.

Comarch e-Invoicing

Portfolio Comarch e-Invoicing umożliwia automatyzację procesów sprzedażowych oraz łańcucha dostaw dzięki zastosowaniu nowoczesnych technologii. Kompleksowe podejście do komunikacji z partnerami z całego świata obejmujące elektroniczną wymianę danych produktowych, handlowych, logistycznych i finansowych pozwala osiągnąć najlepsze korzyści. Ponadto rozwiązania pozwalają na efektywniejsze zarządzanie dokumentami i automatyzację procesów biznesowych wewnątrz firmy. Poza rozwiązaniami klasy EDI (Electronic Data Interchange) oraz ECM (Elektronic Content Management) oferujemy rozwiązania mobilne i webowe klasy SFA (Sales Force Automation) przeznaczone do obsługi i optymalizacji procesów około sprzedażowych.

W ramach Comarch e-Invoicing oferowane są następujące rozwiązania:

B2B Network – platforma do bezpiecznej i szybkiej wymiany dokumentów elektronicznych pomiędzy firmami z całego świata niezależnie od branży. Dodatkowo integracja z rozwiązaniami mobilnymi dla sprzedaży oraz kompleksowe narzędzia raportujące gwarantują szybki dostęp do wiarygodnych danych biznesowych.

Master Data Management – centralny katalog produktów, który pozwala na zarządzanie danymi o produktach z wieloma klientami za pomocą jednego rozwiązania. Comarch Master Data Management certyfikowany katalog GDSN, który zapewnia szybką synchronizację danych o produktach z partnerami na całym świecie.

e-Invoicing – rozwiązanie, które zgodnie z przepisami prawnymi zapewnia automatyzację procesu fakturowania. Wielokanałowa obsługa pozwala na przetwarzanie i walidację danych w różnych formatach wraz z ich archiwizacją niezależnie czy są to faktury sprzedażowe czy kosztowe.

AP/AR Automation – innowacyjne rozwiązanie zapewniające pełną kontrolę nad całym procesem zarządzania fakturami (Accounts Payable/Accounts Receivable). Pozwala zmniejszyć nakład pracy związany z ręcznym przetwarzaniem danych, przyspieszyć proces akceptacji dokumentów oraz zapewnić szybki dostęp do danych na każdym etapie procesu.

Procure-to-Pay – rozwiązanie, które kompleksowo wspiera procesy wyboru dostawcy towarów/usług, zarządzanie umowami, składanie zamówień, e-fakturowanie oraz zarządzanie i rozliczanie transakcji wewnątrz firmy. Zapewnia efektywną współpracę z dostawcami oraz pomiędzy poszczególnymi działami w firmie.

Trwa integracja rozwiązań klasy EDI oraz MDM zapewniająca znaczną poprawę jakości danych transakcyjnych (np. zamówień czy faktur) oraz logistycznych. Comarch planuje stworzyć globalne rozwiązanie do masowych projektów e-fakturowych zapewniające zgodność z lokalnymi uwarunkowaniami prawnymi oraz obsługujące dedykowane procesy klientów, w tym akceptację faktur wewnątrz przedsiębiorstw.

W związku z włączeniem produktów SFA do obszaru B2B Network planowany jest rozwój w kierunku integracji wybranych systemów, w celu wykorzystania synergii poszczególnych aplikacji i uzyskania przewagi konkurencyjnej nad innymi dostawcami rozwiązań e-Invoicing.

Comarch ICT

Rozwiązania Comarch ICT pozwalają zapanować nad infrastrukturą IT przedsiębiorstwa w obszarze telekomunikacji, outsourcingu, czy data center w oparciu o światowe standardy i partnerstwa technologiczne z liderami rynku IT przy jednoczesnym bezpieczeństwie przechowywania danych.

Rozwiązania Comarch Data Center

Comarch Data Center - zaawansowane technologiczne centra o wysokiej dostępności oraz architekturze TIER III i TIER IV. Stanowią alternatywę dla klientów wobec rozbudowy własnych zasobów infrastruktury IT. Comarch S.A. posiada cztery własne ośrodki Data Center oraz 11 ośrodków partnerskich na całym świecie. Usługi świadczone są w następujących modelach:

- **IaaS (Infrastructure as a Service)** – wynajęcie infrastruktury IT (określonej ilości serwerów, mocy obliczeniowej czy przestrzeni dyskowej) w zależności od bieżących potrzeb firmy.
- **PaaS (Platform as a Service)** – pełna platforma sprzętowo-systemowa wraz z całym zestawem usług towarzyszących niezbędnych do obsługi aplikacji klienta wraz z zarządzaniem, administracją i monitoringiem 24/7.
- **SaaS (Software as a Service)** – najbardziej kompleksowe rozwiązanie, w którego zakres wchodzi dostawa aplikacji Comarch wraz z niezbędną infrastrukturą serwerową wraz z hostingiem PaaS i dodatkowymi usługami.

Comarch Enterprise Cloud Platform – to ujednolicona i elastyczna infrastruktura chmurowa o najwyższych standardach bezpieczeństwa. Platforma zawiera szeroką gamę narzędzi wspierających aplikacje zbudowane w oparciu o mikroserwisy. Rozwiązanie w chmurze dostarczane przez Comarch zostało stworzone, aby pomóc rozwiązać problemy związane z brakiem mocy obliczeniowej, umożliwiając dostosowanie wydajności z rzeczywistym zapotrzebowaniem na zasoby IT. Rozwiązanie pozwala klientom czerpać ze wszystkich korzyści chmury takich jak: niższe koszty IT, zwiększona wydajność firmy oraz pełna kontrola nad posiadanymi zasobami IT przy jednoczesnej optymalizacji niezawodności danych firmowych i maksymalizacji elastyczności. Wszystko to w bezpiecznym środowisku IT zlokalizowanym w Comarch Data Center.

Disaster Recovery Center – usługa opcjonalna do wszystkich wyżej omówionych rozwiązań. Obejmuje ona dostarczenie zapasowego ośrodka przetwarzania danych dla krytycznych systemów klienta. Usługa oferowana jest w modelach PaaS lub SaaS z zapewnieniem replikacji danych pomiędzy obydwoma ośrodkami oraz uruchomienia środowiska zapasowego po awarii podstawowej lokalizacji.

Rozwiązania IT Services

W związku z dynamicznymi zmianami na rynku infrastruktury IT kluczowe znaczenie dla rozwoju biznesu ma dziś doświadczony partner technologiczny. Środowisko IT firmy w rękach inżynierów i analityków Comarch, to gwarancja ciągłości działania usług dopasowanych do indywidualnych potrzeb klienta oraz wymaganej dostępności systemów.

Comarch IT Services – usługi ciągłe, których zadaniem jest zapewnienie kompleksowej obsługi IT, począwszy od pełnego wsparcia dla użytkownika końcowego (Service Desk i opieka stanowiskowa), poprzez administrację sieciami LAN/WAN, infrastrukturą serwerową i bezpieczeństwa, aż po zarządzanie procesami IT, zgodnie z dobrymi praktykami biblioteki ITIL.

Comarch IT Integration – usługi, których zadaniem jest dostosowanie środowiska IT klienta do nowych wymagań biznesowych i technicznych. Wspieramy klientów począwszy od etapu analizy i projektowania nowej platformy IT, poprzez dostawę odpowiednich urządzeń i oprogramowania, aż po fazę wdrożenia.

Comarch Business Continuity – usługi zapewniające wysoki poziom dostępności systemów, minimalizację skutków awarii i katastrof oraz gwarancję szybkiego powrotu do stanu sprzed awarii. Ponadto oferujemy audyty w różnych obszarach IT.

Comarch Network Managed Services – rozwiązania przeznaczone do tworzenia i utrzymania sieci transmisji danych (w tym WAN/LAN/WLAN). CNMS to kompleksowy produkt w zakresie budowy lub modernizacji istniejących sieci transmisji, zarządzania i administrowania tymi sieciami a także ich bezpieczeństwa.

Comarch Network Operations Center – rozwiązanie stanowiące Pojedynczy Punkt Kontakt z klientem, zapewniające wsparcie techniczne w zakresie monitoringu w obszarze infrastruktury IT oraz aplikacji biznesowych dla wszelkiego typu przedsiębiorstw i instytucji. Zapewnia klientom bieżącą wiedzę na temat dostępności i wydajności poszczególnych elementów ich infrastruktury IT, systemów operacyjnych, czy platformy operacyjnej.

Rozwiązania IT Risk & Security Management

Managed IT Security Services – skuteczne i wysokiej jakości rozwiązanie adresowane do firm szukających strategicznych partnerów, którzy w ramach outsourcingu podjęliby się kompleksowego zarządzania bezpieczeństwem IT. Monitorowanie oraz analiza zdarzeń bezpieczeństwa, testy penetracyjne, skany wrażliwości to tylko przykład usług oferowanych w ramach Managed Services. Comarch dostosowuje świadczone usługi bezpośrednio do celów biznesowych i operacyjnych oraz pomaga swoim klientom w przestrzeganiu procedur zarządzania IT, zarządzaniu ryzykiem korporacyjnym i osiągnięciu zgodności z prawem obowiązującym w danym kraju, jak również standardami branżowymi.

IT Security Auditing & Compliance – to portfolio usług związanych z oceną, procesowaniem oraz spełnieniem wszystkich standardów bezpieczeństwa na szczeblach lokalnych oraz międzynarodowych. Regularne kontrole bezpieczeństwa danych mogą wykryć ewentualne zagrożenie i odpowiednio wcześniej mu zapobiec. Zapewniamy szeroki wachlarz usług związanych z przeprowadzeniem szczegółowego audytu w zakresie bezpieczeństwa IT, dopasowanych do potrzeb rynku i oczekiwań klienta.

IT Security Integration & Support - oferujemy pełen zakres usług integracji i wsparcia w zakresie bezpieczeństwa IT, począwszy od rozwiązań bezpieczeństwa sieci aż po systemy klasy SIEM (Security Information and Event Management). Dzięki zespołowi wykwalifikowanych inżynierów sieciowych i specjalistów ds. bezpieczeństwa oraz wieloletnim doświadczeniom w zakresie zarządzania bezpieczeństwem w firmie, potrafimy zatem dostarczyć rozwiązania skrojone na miarę potrzeb naszych klientów.

W 2017 uruchomiona została prywatna chmura obliczeniowa Comarch Enterprise Cloud Platform (IaaS i PaaS) w ośrodku CDC w Krakowie. Rozwiązanie składa się z trzech warstw: sprzętowej (bazującej na serwerach x86, SDS – Software Defined Storage oraz sieci omni-path 100Gbe), aplikacyjnej (do udostępniania posiadanych zasobów, bazującej na oprogramowaniu do budowy opensourcowego rozwiązania chmurowego OpenStack - IaaS) oraz kontenerowej (do budowy aplikacji opartych o microserwisy, realizowanej przez oprogramowanie OpenShift - PaaS). Kolejnym krokiem będzie rozbudowa platformy o nowe funkcjonalności, a także uruchomienie platformy w ośrodkach DC w Lille, Dreźnie i Chicago.

3.6. e-Health

Comarch S.A. dostarcza część rozwiązań Grupy Comarch dedykowanych rynkowi zdrowia.

MIASTO ZDROWIA

Platforma usługowo-informatyczna składająca się z zestawu wzajemnie współpracujących aplikacji i systemów IT. Usługa adresowana do regionów i miast stanowi efektywne narzędzie realizacji regionalnej polityki ochrony zdrowia. Koncepcja „Miasta Zdrowia” skupia się na mieszkańcach jako odbiorcach i klientach świadczonych usług opieki zdrowotnej. Jest wynikiem praktycznych doświadczeń Comarch w realizacji platform regionalnych w kraju:

- Wielkopolskie e-Zdrowie
- Regionalny System Informacji Medycznej
- Podlaski System Informacji e-Zdrowie

- E-Zdrowie dla Mazowsza
- Małopolski System Informacji Medycznej

4. Pozycja Spółki na rynku IT oraz informacja o rynkach zbytu i o źródłach zaopatrzenia

Ze względu na rodzaj oferowanych przez Comarch S.A. systemów informatycznych, główną grupę odbiorców stanowią średnie i duże przedsiębiorstwa, które na całym świecie są największymi odbiorcami zaawansowanych rozwiązań informatycznych. Większość produktów Spółki jest kierowana do określonej grupy odbiorców, natomiast usługi informatyczne, ze względu na ich uniwersalny charakter, są oferowane każdej grupie odbiorców. Oferta Comarch S.A. przeznaczona jest zarówno dla podmiotów z rynku polskiego jak i klientów zagranicznych. Od wielu lat jednym z głównych celów strategicznych Comarch jest rozwój sprzedaży coraz większej ilości produktów na rynkach zagranicznych, w szczególności w Europie Zachodniej oraz obu Amerykach. Sprzedaż Spółki jest mocno zdywersyfikowana i nie występuje uzależnienie od jednego odbiorcy. W 2017 roku sprzedaż do żadnego z kontrahentów nie przekroczyła 10% całkowitej sprzedaży Comarch S.A.

Ze względu na specyfikę branży, w której działa Comarch S.A., jako główne źródła zaopatrzenia należy uznać międzynarodowe koncerny, będące producentami sprzętu komputerowego, aplikacji bazodanowych oraz narzędzi programistycznych, polskie oddziały i przedstawicielstwa tych koncernów, polskie firmy dystrybucyjne oraz podwykonawców systemów IT. W 2017 roku żaden kontrahent nie dostarczył produktów i towarów o wartości przekraczającej 10% przychodów ze sprzedaży Comarch S.A.

5. Struktura sprzedaży

5.1. Przychody ze sprzedaży - struktura geograficzna (w tys. PLN)

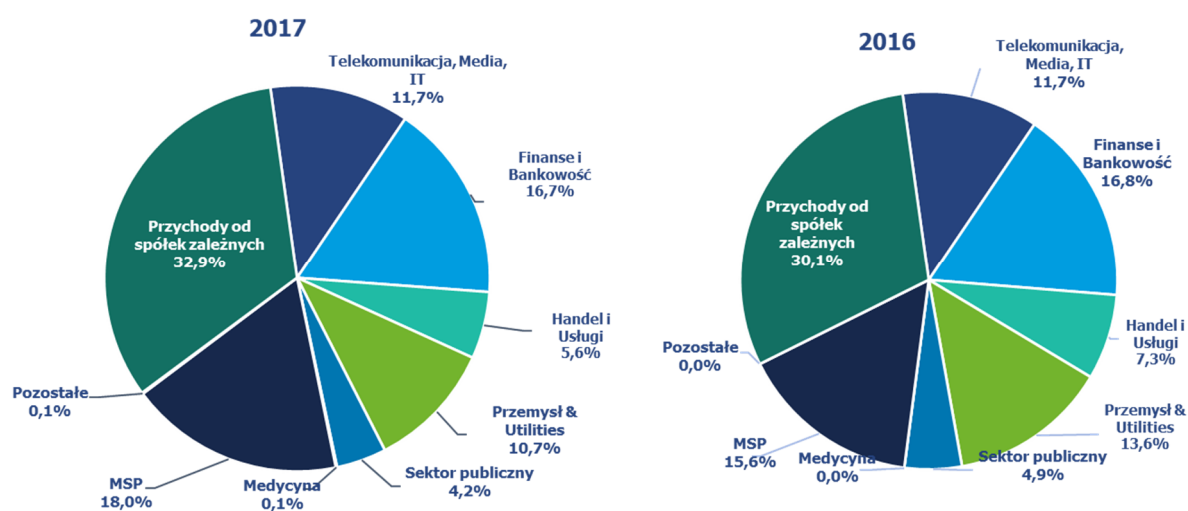
	12 miesięcy 2017	%	12 miesięcy 2016	%	12 miesięcy 2015	%
Kraj (Polska)	404 925	53,60%	390 379	52,1%	431 929	57,6%
Zagranica	350 592	46,40%	358 834	47,9%	317 627	42,4%
Przychody ze sprzedaży	755 517	100,0%	749 213	100,0%	749 556	100,0%

W 2017 roku przychody ze sprzedaży Comarch S.A. wzrosły o 6,3 mln PLN, tj. 0,8% wobec roku 2016. Przychody ze sprzedaży zagranicznej nieznacznie spadły: o 8,2 mln PLN, tj. o 2,3%, głównie w wyniku mniej korzystnych kursów walut obcych niż w roku poprzednim. Przychody ze sprzedaży krajowej wzrosły o 14,5 mln PLN, tj. o 3,7%, głównie w wyniku poprawy sprzedaży w sektorze MSP. Struktura geograficzna sprzedaży pozostawała stabilna w ciągu roku obrotowego.

5.2. Przychody ze sprzedaży - struktura wg odbiorców (w tys. PLN)

	12 miesięcy 2017	%	12 miesięcy 2016	%	12 miesięcy 2015	%
Telekomunikacja, Media, IT	88 762	11,7%	87 693	11,7%	100 793	13,4%
Finanse i Bankowość	126 518	16,7%	125 752	16,8%	136 099	18,2%
Handel i Usługi	42 598	5,6%	54 549	7,3%	47 192	6,3%
Przemysł & Utilities	80 675	10,7%	101 664	13,6%	87 020	11,6%
Sektor publiczny	31 522	4,2%	36 470	4,9%	27 196	3,6%
Medycyna	434	0,1%	345	0,0%	1 036	0,1%
Małe i Średnie Przedsiębiorstwa	135 843	18,0%	116 841	15,6%	111 681	14,9%
Pozostałe	604	0,1%	501	0,0%	407	0,1%
Przychody od spółek zależnych	248 561	32,9%	225 398	30,1%	238 132	31,8%
Przychody ze sprzedaży	755 517	100,0%	749 213	100,0%	749 556	100,0%

W okresie 12 miesięcy 2017 roku znaczny wzrost przychodów ze sprzedaży wystąpił w przypadku klientów sektora MSP (wzrost o 19,0 mln PLN, tj. 16,3%), ich udział w całości sprzedaży wynosi 18,0%. Sprzedaż do sektora Telekomunikacja, Media i IT odnotowała wzrost o 1,1 mln PLN., tj. o 1,2%, a jej udział utrzymywał się na podobnym poziomie co w 2016 roku. Podobna sytuacja wystąpiła w przypadku klientów z sektora Finansowo-Bankowego, przychody ze sprzedaży wzrosły o 0,8 mln zł (o 0,6%). W 2017 roku miała miejsce kontynuacja trendu spadkowego sprzedaży do klientów z sektora publicznego: spadek wyniósł 4,9 mln PLN, tj. 13,6%, co jest związane z ograniczeniem zakupów przez klientów z tego sektora, spowodowanym przejściowym ograniczeniem w dostępie do finansowania ze środków unijnych. Sektor publiczny odpowiadał za 4,2% przychodów Comarch S.A. w omawianym okresie. Sprzedaż do sektora Medycyna odnotowała niewielki wzrost, tj. 0,1 mln PLN. Spadek przychodów ze sprzedaży bezpośredniej Comarch S.A. do klientów z sektora Handel i Usługi (o 12 mln zł, tj. o 21,9%) oraz Przemysł i Utilities (o 21 mln zł, tj. o 20,6%) jest związany ze zwiększającym się udziałem sprzedaży tych rozwiązań przez spółki zależne Grupy Comarch (wzrost o 23,2 mln zł, tj. o 10,3%).

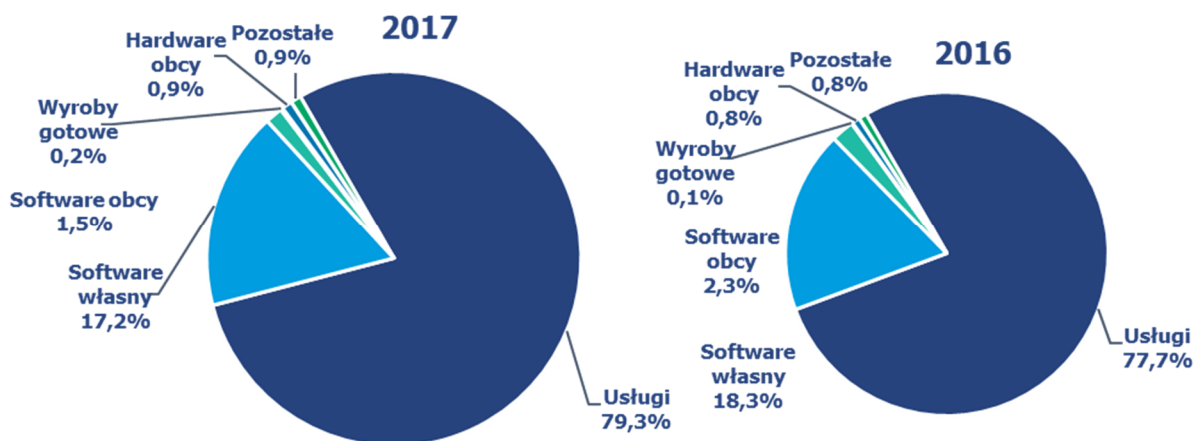

W poszczególnych kwartałach roku 2017 struktura sprzedaży wg odbiorców utrzymywała się na stabilnym poziomie.

5.3. Przychody ze sprzedaży - struktura wg rodzaju (tys. PLN)

	12 miesięcy 2017	%	12 miesiące 2016	%	12 miesięcy 2015	%
Usługi	598 795	79,3%	582 389	77,7%	531 255	70,9%
Oprogramowanie własne	130 237	17,2%	137 214	18,3%	135 987	18,1%
Oprogramowanie obce	11 310	1,5%	17 069	2,3%	52 159	7,0%
Wyroby gotowe	1 165	0,2%	418	0,1%	10 699	1,4%
Sprzęt komputerowy	6 808	0,9%	5 963	0,8%	8 356	1,1%
Pozostałe	7 202	0,9%	6 160	0,8%	11 100	1,5%
Razem	755 517	100,0%	749 213	100,0%	749 556	100,0%

W 2017 roku strukturę sprzedaży wg rodzaju charakteryzował wzrost sprzedaży usług, które stanowią coraz większą część przychodów ze sprzedaży Comarch S.A. Jest to związane z postępującymi zmianami w modelu biznesowym sprzedaży rozwiązań informatycznych. W okresie 12 miesięcy 2017 roku nastąpił wzrost sprzedaży usług o 16,4 mln PLN, tj. o 2,8% oraz spadek sprzedaży oprogramowania własnego: o 7,0 mln PLN, tj. o 5,1%. Udział usług i oprogramowania własnego w całkowitej sprzedaży wyniósł 96,5%. Przychody ze sprzedaży oprogramowania obcego spadły o 5,8 mln PLN, tj. o 33,7%, a sprzętu komputerowego wzrosły o 0,8 mln PLN, tj. o 14,2%. Łącznie stanowiły one 2,4% całkowitej sprzedaży Comarch S.A. Sprzedaż własnych wyrobów gotowych była wyższa niż w 2016 (wzrost o 0,7 mln PLN, tj. o 178,6%), głównie na skutek zwiększonych dostaw wyrobów własnych do klientów z sektora publicznego.

Na przestrzeni całego roku 2017 struktura sprzedaży wg rodzaju utrzymywała się na stabilnym poziomie.

6. Charakterystyka czynników istotnych dla rozwoju przedsiębiorstwa emitenta

6.1. Czynniki wewnętrzne

- a) stały wzrost sprzedaży eksportowej i znaczenia działalności zagranicznej;
- b) pozycja i renoma Comarch S.A. mająca wpływ na charakter pozyskiwanych klientów;
- c) działalność Comarch S.A. w specjalnej strefie ekonomicznej w Krakowie;
- d) znaczny udział produktów standardowych (powtarzalnych) w sprzedaży, co oznacza:
 - niższe koszty, w szczególności koszty zmienne związane z pojedynczym kontraktem,
 - możliwość znacznego zwiększenia rentowności jednostkowego kontraktu przy jednoczesnym obniżeniu obciążenia klienta (opłaty licencyjne),
 - szersza i bardziej zdywersyfikowana klientela oznaczająca większą skalę działalności,
- e) atrakcyjna polityka szkoleniowa oraz atrakcyjne warunki pracy oferowane pracownikom Spółki;
- f) wysoka rozpoznawalność marki Comarch wśród potencjalnych klientów dzięki prowadzonym akcjom marketingowym, w tym poprzez marketing sportowy (MKS Cracovia SSA);
- g) konieczność dokonywania ciągłych inwestycji w kapitał ludzki celem utrzymania konkurencyjności firmy w kolejnych latach;
- h) wysoki poziom wydatków inwestycyjnych przeznaczanych na działalność badawczo-rozwojową oraz rozwój nowych produktów i usług informatycznych;
- i) wysoki poziom wydatków inwestycyjnych związanych z rozbudową zaplecza produkcyjnego w Polsce i za granicą (inwestycje rzeczowe) oraz z ekspansją na rynkach zagranicznych (inwestycje kapitałowe).

6.2. Czynniki zewnętrzne

- a) wzrost wymagań stawianych systemom informatycznym przez klientów. Zwiększa się zapotrzebowanie na duże, złożone systemy informatyczne dedykowane dla poszczególnych użytkowników. Stawia to w lepszej sytuacji większe spółki IT, takie jak Comarch S.A., które oferują szereg różnych technologii i produktów i są w stanie dostarczyć zaawansowane technologicznie rozwiązania;
- b) wzrost znaczenia technologii mobilnych, stosowanych obecnie powszechnie w rozwiązaniach informatycznych dla wszystkich grup odbiorców;
- c) zmiana modeli biznesowych w wielu branżach oraz zmiana strategii biznesowych wielu firm związana z postępowaniem technicznym i rozwojem gospodarczym, co kształtuje popyt na nowe systemy informatyczne, upowszechnienie sprzedaży oprogramowania w modelu *cloud computing* oznacza dla firm informatycznych zwiększone wymogi kapitałowe i zasobowe;
- d) związany z członkostwem Polski w Unii Europejskiej dostęp polskich firm do środków z funduszy strukturalnych, które w pewnej części są przeznaczane na rozwój systemów informatycznych oraz finansowanie prac badawczo-rozwojowych;
- e) rosnąca konkurencja, wpływająca na zmniejszenie osiąganych marż; konkurencja pomiędzy firmami IT;
- f) stała presja na wzrost wynagrodzeń w branży IT; zmniejszająca się liczba absolwentów uczelni technicznych z wykształceniem informatycznym;
- g) wzrastająca konkurencja na lokalnym rynku pracy w sektorze IT w Krakowie oraz innych miejscach prowadzenia działalności gospodarczej przez Spółkę;

- h) międzynarodowa sytuacja gospodarcza, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji na rynkach finansowych, mająca wpływ na wielkość popytu na produkty i usługi informatyczne;
- i) zmienność kursów walutowych, w szczególności EUR/PLN i USD/PLN, GBP/PLN, CAD/PLN, CHF/EUR, BRL/PLN oraz RUB/PLN, wpływająca na opłacalność sprzedaży zagranicznej;
- j) sytuacja gospodarcza na świecie, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji w Europie, mającej wpływ na wielkość popytu na produkty i usługi informatyczne na tym rynku oraz wiarygodność finansową klientów z tego rejonu geograficznego;
- k) międzynarodowa sytuacja polityczna, m.in. wzrastające ryzyko zamachów terrorystycznych w miejscach prowadzenia projektów utrudnia ich realizację.

7. Pozostałe istotne czynniki, w tym ryzyka i zagrożeń

Comarch S.A. jest narażona na następujące główne rodzaje ryzyka finansowego:

7.1. Ryzyko kredytowe

Spółka analizuje wiarygodność finansową potencjalnych klientów przed zawarciem umów na dostawę systemów informatycznych i w zależności od oceny standingu finansowego dostosowuje warunki każdej umowy do potencjalnego ryzyka. Koncentracja ryzyka kredytowego jest ograniczona ze względu na dywersyfikację sprzedaży Comarch do znacznej liczby kontrahentów z różnych branż gospodarki i z różnych regionów świata.

7.2. Ryzyko zmiany stóp procentowych

Spółka jest narażona na ryzyko zmian stóp procentowych w związku z posiadanymi środkami pieniężnymi i ich ekwiwalentami oraz z zawartymi długoterminowymi kredytami inwestycyjnymi przeznaczonymi na finansowanie nowych budynków produkcyjnych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Kredyty są oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej opartej o stawkę WIBOR oraz EURIBOR. Spółka dokonuje zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej w tym obszarze za pomocą kontraktów IRS, a także prowadzi stały monitoring sytuacji rynkowej w tym zakresie. Wpływ zmiany stóp procentowych na wysokość płaconych odsetek od kredytów jest częściowo kompensowany przez zmianę odsetek otrzymywanych od posiadanych środków pieniężnych.

7.3. Ryzyko zmiany kursów walut

W związku ze sprzedażą eksportową lub denominowaną w walutach obcych Spółka jest narażona na ryzyko kursowe, szczególnie w odniesieniu do zmian kursów par walut EUR/PLN, USD/PLN, GBP/PLN, CAD/PLN, BRL/PLN, CHF/EUR i RUB/PLN. Równocześnie część kosztów i zobowiązań Spółki jest również wyrażona lub powiązana z kursem walut obcych. W indywidualnych przypadkach Spółka dokonuje zabezpieczenia przyszłych płatności za pomocą kontraktów forward, jak również stara się wykorzystywać hedging naturalny poprzez dopasowanie struktury aktywów i pasywów denominowanych w walutach obcych (np. poprzez zaciąganie w ostatnich okresach zobowiązań kredytowych wyrażonych w EUR). Wartość bilansowa aktywów oraz zobowiązań finansowych Spółki denominowanych w walutach obcych na dzień bilansowy dotyczy należności i zobowiązań z tytułu dostaw i usług, zobowiązań z tytułu kredytu inwestycyjnego oraz środków pieniężnych.

7.4. Ryzyko płynności finansowej

Spółka posiada system zarządzania ryzykiem płynności dla potrzeb zarządzania funduszami krótko-, średnio- i długoterminowymi. Podstawowe ryzyko płynności finansowej wynika z faktu, iż większość kosztów ponoszonych przez Spółkę ma charakter kosztów stałych, natomiast przychody ze sprzedaży podlegają zmienności charakterystycznej dla firm usługowych. Spółka zarządza ryzykiem płynności utrzymując odpowiednią wielkość kapitału obrotowego, utrzymując rezerwowe linie kredytowe w

rachunku bieżącym, monitorując stale prognozowane i rzeczywiste przepływy pieniężne oraz analizując profile zapadalności aktywów i zobowiązań finansowych.

8. Perspektywy rozwoju działalności Spółki oraz przewidywana sytuacja finansowa Spółki w 2018 roku

W 2017 roku popyt na usługi i produkty informatyczne Spółki utrzymywał się na stabilnym poziomie, przy czym nastąpiły zmiany w jego strukturze. Spółka obserwowała wzrost popytu na rozwiązania dla sektora MSP, wzrost sprzedaży przez spółki zależne Grupy Comarch oraz spadek popytu na rozwiązania informatyczne dla klientów z sektora publicznego oraz medycznego. Portfel zamówień Spółki zapewnia obecnie pełne wykorzystanie jej mocy produkcyjnych w kilku kolejnych okresach. Rozwój sytuacji politycznej i gospodarczej w Polsce i na świecie, a także sytuacja na rynku pracy będą miały nadal decydujący wpływ na działalność i wyniki finansowe Comarch w 2018 roku. Dzięki konsekwentnie realizowanej od wielu lat strategii pozycjonowania się na rynku jako firmy technologicznej i produktowej oferta Comarch jest bardzo dobrze zdywersyfikowana. Grono klientów stale się rozszerza, a znaczna ich część to firmy międzynarodowe, co pozwala kontynuować rozwój firmy. Dynamicznie rozwijająca się działalność Comarch S.A. na rynkach zagranicznych dodatkowo zwiększa wysokość sprzedaży oraz polepsza wizerunek Comarch wśród klientów, przyczyniając się tym samym do umocnienia pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstwa. Oznacza również konieczność dokonywania licznych inwestycji kapitałowych poza granicami Polski (głównie poprzez zakładanie zagranicznych spółek zależnych). Realizacja strategii przedsiębiorstwa zależy w dużej mierze od kształtowania się niezależnych od Comarch warunków makroekonomicznych, w szczególności od poziomu inwestycji w informatykę dokonywanych przez średnie i duże firmy w kraju i za granicą oraz od zaostrzającej się konkurencji na rynku pracy w sektorze IT. Równocześnie warunkiem koniecznym do realizacji strategii jest skuteczne zarządzanie ryzykami operacyjnymi. Szansą dla Spółki jest jej duża innowacyjność oraz wzrost zapotrzebowania na dostarczanie informatyki w modelu usługowym – Comarch S.A. dzięki szerokiej palecie własnych produktów, posiadanej infrastrukturze oraz zasobom ludzkim i kapitałowym może elastycznie dopasowywać się do modeli biznesowych oczekiwanych przez klientów.

Do najważniejszych ryzyk operacyjnych związanych z działalnością Spółki należą:

- ryzyka związane z pracami R&D (wytwarzanie własnych produktów softwarowych);
- ryzyka związane z realizacją kontraktów długoterminowych;
- ryzyka związane z niedotrzymaniem warunków umów i skorzystaniem przez kontrahentów z udzielonych im gwarancji dobrego wykonania lub przysługujących im kar umownych;
- ryzyka zagranicznego otoczenia gospodarczego, prawnego i politycznego związane z realizacją kontraktów eksportowych;
- ryzyko kredytowe związane ze sprzedażą z odroczonym terminem płatności oraz często długim okresem realizacji kontraktów;
- ryzyko rotacji personelu, ryzyko braku możliwości zatrudnienia odpowiedniej ilości wykwalifikowanych pracowników, ryzyko wzrostu kosztów pracy;
- ryzyko zmiany kursów walut oraz poziomu stóp procentowych;
- ryzyka związane z terroryzmem międzynarodowym, utrudniające delegowanie pracowników w podróże służbowe w niektóre rejony świata.

Spółka nie przewiduje istotnych zmian swojej sytuacji finansowej oraz w zakresie ryzyk związanych z prowadzoną działalnością.

9. Analiza finansowa Spółki

	31 grudnia 2017 r.	%	31 grudnia 2016 r.	%	Zmiana	Zmiana %
I. Aktywa trwałe	756 155	60,6%	701 603	60,4%	54 552	7,8%
Wartości niematerialne i prawne	14 628	1,2%	8 506	0,7%	6 122	72,0%
Rzeczowe aktywa trwałe	346 398	27,8%	296 496	25,5%	49 902	16,8%
Inwestycje długoterminowe	386 122	31,0%	388 998	33,5%	-2 876	-0,7%
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	9 007	0,7%	7 603	0,7%	1 404	18,5%
II. Aktywa obrotowe	491 051	39,4%	460 642	39,6%	30 409	6,6%
Zapasy	78 120	6,3%	43 273	3,7%	34 847	80,5%
Należności krótkoterminowe	312 373	25,0%	324 572	27,9%	-12 199	-3,8%
Inwestycje krótkoterminowe	57 670	4,6%	55 488	4,8%	2 182	3,9%
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	42 888	3,4%	37 309	3,2%	5 579	15,0%
AKTYWA RAZEM	1 247 206	100,0%	1 162 245	100,0%	84 961	7,3%

Wartość aktywów Spółki na koniec 2017 roku wzrosła o 7,3% w stosunku do roku 2016 (z poziomu 1 162,2 mln PLN do 1 247,2 mln PLN), co jest spowodowane głównie wzrostem wartości aktywów trwałych, w mniejszym stopniu aktywów obrotowych. W porównaniu do roku ubiegłego wartość aktywów trwałych wzrosła o 54,6 mln PLN i jest w znacznej mierze wynikiem wzrostu wartości rzeczowych aktywów trwałych o 49,9 mln PLN przy jednoczesnym spadku wartości inwestycji długoterminowych o 2,9 mln PLN. Spadek wartości inwestycji długoterminowych to rezultat spłaty udzielonych pożyczek oraz aktualizacji wartości inwestycji w spółkach zależnych Grupy Comarch. Wzrost wartości rzeczowych aktywów trwałych z poziomu 296,5 mln PLN do 346,4 mln PLN wynika z rozbudowy infrastruktury Spółki (budynek SSE7 na terenie Krakowskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej). Wzrost wartości aktywów obrotowych o 30,4 mln PLN jest głównie wynikiem wzrostu zapasów o 80,5% (z 43,3 mln PLN do 78,1 mln PLN). Wzrost stanu zapasów o 34,8 mln PLN to głównie efekt wzrostu wartości półproduktów i produktów w toku związanych z realizowanymi kontraktami. Wartość rozliczeń międzyokresowych wzrosła o 5,6 mln PLN w porównaniu do grudnia 2016 roku. Zwiększenie stanu inwestycji krótkoterminowych o 3,9% wynika z zmiany w kontraktach forward. Należności krótkoterminowe spadły o 12,2 mln zł, tj. 3,8% rok do roku.

	31 grudnia 2017 r.	%	31 grudnia 2016 r.	%	2017/ 2016	%
I. Kapitał własny	796 984	63,9%	771 742	66,4%	25 242	3,3%
Kapitał zakładowy	8 133	0,7%	8 133	0,7%	0	0,0%
Kapitał zapasowy	653 363	52,4%	619 975	53,3%	33 388	5,4%
Kapitał z aktualizacji wyceny	95 405	7,6%	97 301	8,4%	-1 896	-1,9%
Pozostałe kapitały rezerwowe	745	0,1%	745	0,1%	0	0,0%
Zysk (strata) z lat ubiegłych	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Zysk (strata) netto	39 338	3,2%	45 588	3,9%	-6 250	-13,7%

II. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	450 222	36,1%	390 503	33,6%	59 719	15,3%
Rezerwy na zobowiązania	122 701	9,8%	124 646	10,7%	-1 945	-1,6%
Zobowiązania długoterminowe	154 762	12,4%	121 363	10,5%	33 399	27,5%
Zobowiązania krótkoterminowe	155 174	12,4%	126 800	10,9%	28 374	22,4%
Rozliczenia międzyokresowe	17 585	1,4%	17 694	1,5%	-109	-0,6%
PASYWA RAZEM	1 247 206	100,0%	1 162 245	100,0%	84 961	7,3%

Wartość kapitału własnego wzrosła w 2017 roku o 3,3%, a jego udział w strukturze pasywów jest na nieco niższym poziomie niż w ubiegłym roku (63,9% wobec 66,4% w 2016 roku). Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania stanowiły 36,1% pasywów wobec 33,6% rok wcześniej. W 2017 roku stan zobowiązań krótkoterminowych wyniósł 155,2 mln PLN i był wyższy o 28,4 mln PLN w stosunku do 2016 roku. Wartość zobowiązań długoterminowych wzrosła o 33,4 mln PLN, głównie w wyniku przyrostu wartości kredytów bankowych związanych z realizowanymi przez Comarch S.A. inwestycjami infrastrukturalnymi. Udział pozostałych pozycji tej części pasywów nie uległ znaczącym zmianom.

	12 miesiące 2017 r.	%	12 miesiące 2016 r.	%	2017/20 16	%
I. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	755 517	100,0%	749 213	100,0%	6 304	0,8%
II. Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	576 096	76,3%	529 985	70,7%	46 111	8,7%
III. Zysk (strata) brutto ze sprzedaży (I-II)	179 421	23,7%	219 228	29,3%	-39 807	-18,2%
IV. Koszty sprzedaży	72 449	9,6%	67 002	8,9%	5 447	8,1%
V. Koszty ogólnego zarządu	53 971	7,1%	55 719	7,5%	-1 748	-3,1%
VI. Zysk (strata) na sprzedaży (III-IV-V)	53 001	7,0%	96 507	12,9%	-43 506	-45,1%
VII. Pozostałe przychody operacyjne	1 280	0,2%	1 318	0,2%	-38	-2,9%
VIII. Pozostałe koszty operacyjne	13 748	1,8%	18 991	2,6%	-5 243	-27,6%
IX. Zysk (strata) z działalności operacyjnej (VI+VII-VIII)	40 533	5,4%	78 834	10,5%	-38 301	-48,6%
X. Przychody finansowe	26 971	3,6%	6 398	0,9%	20 573	321,6%
XI. Koszty finansowe	23 260	3,1%	28 686	3,9%	-5 426	-18,9%
XII. Zysk (strata) z działalności gospodarczej (IX+X-XI)	44 244	5,9%	56 546	7,5%	-12 302	-21,8%
XIII. Zysk (strata) brutto (XII)	44 244	5,9%	56 546	7,5%	-12 302	-21,8%
XIV. Podatek dochodowy	4 906	0,7%	10 958	1,5%	-6 052	-55,2%
XV. Zysk (strata) netto (XIII-XIV)	39 338	5,2%	45 588	6,1%	-6 250	-13,7%

W 2017 roku przychody ze sprzedaży wzrosły o 6,3 mln PLN w stosunku do 2016 roku. Zysk z działalności operacyjnej osiągnął wartość 40,5 mln PLN i był niższy o 48,6% w porównaniu do 2016 roku, natomiast zysk netto w 2017 roku był niższy wobec roku poprzedniego o 13,7%.

Analiza rentowności	2017	2016	2015	2014	2013
Marża na sprzedaży	23,7%	29,3%	30,1%	30,6%	24,6%
Rentowność sprzedaży na działalności operacyjnej	5,4%	10,5%	11,1%	10,0%	8,0%
Rentowność sprzedaży brutto	5,9%	7,5%	8,9%	7,4%	7,6%
Rentowność sprzedaży netto	5,2%	6,1%	7,7%	5,7%	7,1%
Rentowność aktywów	3,2%	3,9%	5,2%	3,9%	4,5%
Rentowność kapitału własnego	5,2%	6,3%	8,6%	6,5%	7,4%

Marża na sprzedaży zmniejszyła się z poziomu 29,3% do 23,7%, głównie w wyniku wzrostu kosztów działalności Comarch S.A. oraz niekorzystnych zmian w kursach walutowych w trakcie roku 2017. Pozostałe wskaźniki uległy nieznacznym spadkom. Rentowność operacyjna w 2017 roku spadła z poziomu 10,5% do 5,4%, natomiast rentowność netto spadła z 6,1% do 5,2%. Pomimo nieznaczących spadków poziom rentowności operacyjnej oraz netto pozostawał satysfakcjonujący.

Analiza płynności	2017	2016	2015	2014	2013
Wskaźnik bieżącej płynności finansowej	2,8	3,2	3,0	3,1	2,5
Wskaźnik płynności szybki	2,1	2,6	2,5	2,7	2,1
Wskaźnik podwyższonej płynności	0,3	0,4	0,5	0,7	0,3

Podobnie jak w latach poprzednich, tak i w 2017 roku Spółkę charakteryzowała bardzo dobra płynność finansowa. Zmniejszenie wskaźników w stosunku do roku 2016 wynikało głównie z niższego stanu należności przy jednoczesnym zmniejszeniu poziomu zobowiązań krótkoterminowych. W ocenie Zarządu, Comarch S.A. nie ma problemów z terminowym wywiązywaniem się z zaciągniętych zobowiązań, przejściowo wolne środki Spółka inwestuje w bezpieczne instrumenty finansowe (lokaty bankowe, jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych).

Analiza rotacji	2017	2016	2015	2014	2013
Rotacja majątku obrotowego (krotność)	1,5	1,6	1,8	1,8	1,6
Rotacja należności (dni)	149	156	140	131	167
Rotacja zapasów (dni)	40	24	15	12	16
Rotacja zobowiązań (dni)	159	137	128	130	148
Rotacja zobowiązań bez zobowiązań z tytułu kredytów długoterminowych (dni)	80	70	72	69	97

Wskaźniki rotacji potwierdzają efektywne wykorzystywanie zasobów Comarch S.A. W 2017 roku wskaźniki rotacji zapasów oraz zobowiązań i zobowiązań bez zobowiązań z tytułu kredytów długoterminowych uległy wydłużeniu, natomiast rotacja należności nieznacznie się skróciła. Rotacja majątku obrotowego uległa nieznacznemu zmniejszeniu.

Analiza zadłużenia	2017	2016	2015	2014	2013
Wskaźnik zadłużenia	36,1%	33,6%	34,5%	35,0%	34,5%
Wskaźnik zadłużenia z tytułu kredytów długoterminowych	12,4%	10,4%	9,1%	10,0%	8,3%
Wskaźnik zadłużenia kapitału własnego	56,5%	50,6%	52,7%	53,9%	52,7%

Ze względu na wzrost wartości zobowiązań, wskaźniki zadłużenia w 2017 roku wzrosły w porównaniu do roku poprzedniego, lecz pozostają na bezpiecznym poziomie. Wskaźnik zadłużenia kapitału własnego wzrósł z 50,6% do 56,5%, natomiast wskaźnik zadłużenia z tytułu kredytów wzrósł z 10,4% do poziomu 12,4%. Spółka finansuje się środkami własnymi w 63,9% a kapitałem obcym w 36,1%.

Metody obliczania wskaźników finansowych

Wskaźniki zadłużenia

$$\text{wskaźnik zadłużenia} = \frac{\text{zobowiązania i rezerwy na zobowiązania}}{\text{pasywa razem}}$$

$$\text{wskaźnik zadłużenia z tytułu kredytów długoterminowych} = \frac{\text{zobowiązania długoterminowe}}{\text{pasywa razem}}$$

$$\text{wskaźnik zadłużenia kapitału własnego} = \frac{\text{zobowiązania i rezerwy na zobowiązania}}{\text{kapitał własny}}$$

Wskaźniki rentowności

$$\text{marża na sprzedaży} = \frac{\text{zysk brutto ze sprzedaży}}{\text{przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów}}$$

$$\text{rentowność operacyjna} = \frac{\text{zysk operacyjny}}{\text{przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów}}$$

$$\text{rentowność sprzedaży brutto} = \frac{\text{zysk brutto}}{\text{przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów}}$$

$$\text{rentowność sprzedaży netto} = \frac{\text{zysk netto}}{\text{przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów}}$$

$$\text{rentowność aktywów} = \frac{\text{zysk netto}}{\text{aktywa razem}}$$

$$\text{rentowność kapitału własnego} = \frac{\text{zysk netto}}{\text{kapitał własny-zysk netto}}$$

Wskaźniki płynności

$$\text{bieżącej płynności finansowej} = \frac{\text{aktywa obrotowe}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe + rozliczenia między okresowe}}$$

$$\text{płynności szybki} = \frac{\text{inwestycje krótkoterminowe + należności krótkoterminowe}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe + rozliczenia międzyokresowe}}$$

$$\text{podwyższonej płynności} = \frac{\text{inwestycje krótkoterminowe}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe + rozliczenia międzyokresowe}}$$

Wskaźniki rotacji

$$\text{rotacji majątku obrotowego (krotność)} = \frac{\text{przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów}}{\text{aktywa obrotowe}}$$

$$\text{rotacji należności (dni)} = \frac{(\text{należności krótkoterminowe}) * 360}{\text{przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów}}$$

$$\text{rotacji zapasów (dni)} = \frac{\text{zapasy} * 360}{\text{koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów} + \text{koszty sprzedaży} + \text{koszty ogólnego zarządu}}$$

$$\text{rotacji zobowiązań (dni)} = \frac{(\text{zobowiązania długoterminowe} + \text{zobowiązania krótkoterminowe}) * 360}{\text{koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów} + \text{koszty sprzedaży} + \text{koszty ogólnego zarządu}}$$

$$\text{rotacji zobowiązań bez zobowiązań z tytułu kredytu inwestycyjnego (dni)} = \frac{\text{zobowiązania krótkoterminowe} * 360}{\text{koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów} + \text{koszty sprzedaży} + \text{koszty ogólnego zarządu}}$$
10. Kredyty, pożyczki, poręczenia, gwarancje**10.1. Nieodnawialne kredyty bankowe**

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. Spółka Comarch S.A. posiadała zobowiązania z tytułu nieodnawialnych kredytów bankowych w wysokości 145 127 tys. PLN.

W trakcie roku 2017 zostały dotrzymane wszystkie kowenanty wynikające z umów kredytowych zawartych przez Comarch S.A. Zarząd Comarch S.A. nie widzi ryzyka ich niedotrzymania w przyszłości.

Kredytobiorca	Instytucja finansująca	Cel finansowania	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty (nie uwzględnia wyceny odsetek na dzień bilansowy)				Warunki oprocentowania	Termin ostatecznej spłaty	Zabezpieczenia
			Kwota	Waluta	Kwota	Waluta	Kwota	Waluta			
Comarch SA	BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A	budynek biurowy SSE4 w Krakowie	44 000	PLN	4 182 (wobec 4 802 na 31 grudnia 2016)	EUR	17 444 (wobec 21 244 na 31 grudnia 2016)	PLN	EURIBOR1M + marża banku IRS do 29-07-2024	29.07.2024	hipoteka na budynku SSE4, cesja polisy ubezpieczeniowej budynku, weksel in blanco, oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Comarch SA	Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	budynek biurowy SSE5 w Krakowie - refinansowanie	4 126	EUR	1 977 (wobec 2 493 ma 31 grudnia 2016)	EUR	8 246 (wobec 11 028 na 31 grudnia 2016)	PLN	EURIBOR1M + marża banku IRS do 31-10-2018	29.09.2021	hipoteka na budynku SSE5, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej budynku, oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Comarch SA	Bank Zachodni WBK S.A.	nieodnawialny kredyt obrotowy	7 400	EUR	2 944 (wobec 3 899 na 31 grudnia 2016)	EUR	12 280 (wobec 17 249 na 31 grudnia 2016)	PLN	EURIBOR1M + marża banku IRS do 28-06-2019	31.12.2020	hipoteka na budynku SSE3, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej budynku, oświadczenie o poddaniu się egzekucji

Comarch SA	Bank Polska Kasa Opieki S.A.	budynek biurowy SSE6 w Krakowie	13 323	EUR	9 854 (wobec 11 519 na 31 grudnia 2016)	EUR	41 098 (wobec 50 960 na 31 grudnia 2016)	PLN	EURIBOR1M + marża banku IRS do 30-11-2023	30.11.2023	hipoteka na budynku SSE6, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej budynku, cesja praw z gwarancji należytego wykonania oraz z gwarancji rękojmi, pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. prowadzonych w Banku Polska Kasa Opieki S.A., oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Comarch SA	Bank Handlowy w Warszawie S.A.	budynek biurowy SSE7 w Krakowie	13 333	EUR	11 286 (wobec 0 na dzień 31 grudnia 2016)	EUR	47 075 (wobec 0 na dzień 31 grudnia 2016)	PLN	EURIBOR1M + marża banku IRS do 29-02-2028	15.05.2028	hipoteka na budynku SSE7, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej budynku, pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. prowadzonych w Banku Bank Handlowy w Warszawie S.A., oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Comarch SA	Bank Handlowy w Warszawie S.A.	długoterminowy kredyt nieodnawialny	2 508	EUR	2 508 (wobec 2 365 na 31 grudnia 2016)	EUR	10 461 (wobec 10 465 na 31 grudnia 2016)	PLN	EURIBOR1M + marża banku IRS do 30-09-2019	16.12.2019	pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. prowadzonych w Banku Bank Handlowy w Warszawie S.A., oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Comarch SA	DNB Bank Polska S.A.	środki trwałe - wyposażenie Laboratorium Internet of Things w Krakowie	2 531	EUR	2 130 (wobec 0 na dzień 31 grudnia 2016)	EUR	8 885 (wobec 0 na dzień 31 grudnia 2016)	PLN	EURIBOR1M + marża banku	30.12.2023	zastaw rejestrowy na środkach trwałych będących przedmiotem finansowania, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej finansowanych środków trwałych, pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. prowadzonych w DNB Bank Polska S.A., oświadczenie o poddaniu się egzekucji

10.2. Odnowialne kredyty bankowe

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. Spółka Comarch S.A. posiadała odnowialne limity kredytowe w rachunku bieżącym w wysokości 50 000 tys. PLN.

W trakcie roku 2017 zostały dotrzymane wszystkie kowenanty wynikające z umów kredytowych zawartych przez Comarch S.A. Zarząd Comarch S.A. nie widzi ryzyka ich niedotrzymania w przyszłości.

Kredytobiorca	Instytucja finansująca	Cel finansowania	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty				Warunki oprocentowania	Termin ostatecznej spłaty	Zabezpieczenia
			Kwota	Waluta	Kwota	Waluta	Kwota	PLN			
Comarch SA	Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	finansowanie bieżącej działalności gospodarczej	20 000	PLN	0	PLN	0	PLN	WIBOR1M + marża banku	12.12.2018	pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. prowadzonych w Powszechnej Kasie Oszczędności Bank Polski S.A., oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Comarch SA	Bank Polska Kasa Opieki S.A.	finansowanie bieżącej działalności gospodarczej	30 000	PLN	0	PLN	0	PLN	WIBOR1M + marża banku	30.06.2018	pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. prowadzonych w Banku Polska Kasa Opieki S.A., oświadczenie o poddaniu się egzekucji

10.3. Pożyczki otrzymane

a) Pożyczki otrzymane od podmiotów niepowiązanych

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. Spółka Comarch S.A. posiadała zobowiązania z tytułu pożyczek od podmiotów niepowiązanych w wysokości 9 983 tys. PLN.

Pożyczkobiorca	Instytucja finansująca	Cel finansowania	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty (nie uwzględnia wyceny odsetek na dzień bilansowy)				Warunki oprocentowania	Termin ostatecznej spłaty	Zabezpieczenia
			Kwota	Waluta	Kwota	Waluta	Kwota	PLN			
Comarch SA	IBM Global Financing Polska Sp. z o.o.	dostawa sprzętu IT w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym	12 980	PLN			9 983	PLN	stałe	01.03.2022	brak

b) Pożyczki otrzymane od podmiotów powiązanych

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. Spółka Comarch S.A. posiadała zobowiązania z tytułu pożyczek od podmiotów powiązanych w wysokości 22 401 tys. PLN.

Pożyczkodawca	Termin wymagalności	Kwota pożyczki pozostała do spłaty (nie uwzględnia wyceny odsetek na dzień bilansowy)	Waluta	Warunki oprocentowania	Kwota pożyczki pozostała do spłaty PLN
Comarch Sistemas LTDA	31.08.2019	1 200	EUR	LIBOR 1Y EUR + marża	5 005
MKS Cracovia SSA	22.12.2022	1 750	EUR	EURIBOR 1Y + marża	7 299
CA Consulting S.A.	20.12.2022	4 900	PLN	WIBOR 12M + marża	4 900
Comarch Infrastruktura S.A.	20.12.2022	1 300	PLN	WIBOR 12M + marża	1 300
Comarch Pointshub S.A.	20.12.2022	1 000	PLN	WIBOR 12M + marża	1 000
Comarch Technologies Sp. z o.o.	20.12.2022	2 200	PLN	WIBOR 12M + marża	2 200
Comarch S.R.O.	20.12.2022	500	PLN	WIBOR 12M + marża	500
Razem					22 204

10.4. Pożyczki udzielone**a) Pożyczki udzielone przez Comarch S.A. podmiotom powiązanim**

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. następujące spółki Grupy Comarch były zadłużone wobec Comarch S.A. z tytułu udzielonych pożyczek:

Pożyczkobiorca	Termin wymagalności	Kwota pożyczki pozostała do spłaty	Waluta	Warunki oprocentowania	Kwota pożyczki pozostała do spłaty PLN
Bonus Development Sp. z o.o. SK-A	31.01.2029	3 564	PLN	WIBOR3M + marża	3 564
Comarch Yazilim A.S.	31.12.2023	263	EUR	stałe	1 097
SoInteractive S.A.	31.12.2019	410	PLN	WIBOR6M + marża	410
Razem					5 071

Odpisem aktualizującym objęta jest pożyczka dla Comarch Yazilim A.S.

b) Pożyczki udzielone pracownikom Comarch S.A.

Nie wystąpiły.

c) Udzielone pożyczki osobom zarządzającym i nadzorującym

Na dzień 31 grudnia 2017 r. nie istnieją żadne niespłacone pożyczki jak również udzielone przez Comarch S.A. gwarancje i poręczenia na rzecz Członków Zarządu, Rady Nadzorczej Spółki oraz ich bliskich.

10.5. Poręczenia

- W związku z zawarciem przez Comarch Inc., spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na wdrożenie, hosting i utrzymanie systemu lojalnościowego, w dniu 28 kwietnia 2011 roku zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla klienta za zobowiązania spółki Comarch Inc. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 3 000 tys. USD i jest ważne przez czas trwania umowy.
- W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na sprzedaż licencji i wdrożenie Comarch Network & Service Inventory, Comarch Next Generation Service Assurance, Comarch OSS Mediations oraz sprzedaż licencji Comarch SLA Management, w dniu 11 sierpnia 2011 zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla klienta za zobowiązania Comarch AG wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do wysokości zobowiązań Comarch AG wynikających z umowy, tj. 5 495 tys. EUR.
- W związku z zawarciem przez Comarch Healthcare S.A, spółkę zależną Comarch S.A., umowy kredytu inwestycyjnego z Bankiem Pekao S.A., na podstawie której Bank Pekao S.A. udzielił spółce Comarch Healthcare S.A. finansowania w wysokości 15 889 tys. PLN, w dniu 1 września 2011 roku spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania spółki zależnej Comarch Healthcare S.A. wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 23 833 tys. PLN i jest ważne maksymalnie do dnia 31 grudnia 2021 roku.
- W związku z zawarciem przez Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i utrzymanie systemu BSS, spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania Comarch UK. Poręczenie zostało udzielone do wysokości zobowiązań Comarch UK wynikających z powyższej umowy, tj. do kwoty 808 tys. GBP oraz dodatkowo 86 tys. GBP rocznie za usługę SLA i jest ważne przez cały okres trwania umowy.
- W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie Next Generation Performance Management Solution, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch AG wynikające z umowy. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 3 682 tys. EUR i jest ważne przez cały okres trwania umowy.
- W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie Planning and Inventory Application (PIA), został podpisany przez Comarch S.A. list patronacki, w którym Comarch S.A. zobowiązuje się do zapewnienia należytego wykonania umowy przez Comarch AG. List patronacki jest ważny 24 miesiące od zakończenia umowy, wartość umowy wynosi 3 505 tys. EUR.
- W związku z otrzymaniem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., subwencji na budowę infrastruktury w Dreźnie od Sachsische AufbauBank, Comarch S.A. przystąpiła do długu na wypadek powstania zobowiązania Comarch AG do zwrotu udzielonych środków. Maksymalna odpowiedzialność Comarch S.A. z tytułu przystąpienia do długu wynosi 263 tys. EUR plus odsetki za okres od momentu udzielenia subwencji do jej zwrotu. Przystąpienie do długu jest ważne do dnia 30 sierpnia 2018 roku.
- W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A. umowy kredytu inwestycyjnego z BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A., na podstawie której bank udzielił spółce Comarch AG finansowania w wysokości 6 000 tys. EUR. W dniu 15 maja 2013 roku spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania Comarch AG wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 9 000 tys. EUR i jest ważne maksymalnie do dnia 15 maja 2020 roku.
- W związku z zawarciem przez Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na wdrożenie Comarch Loyalty Management, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla klienta za zobowiązania spółki Comarch UK. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 2 351 tys. GBP i jest ważne przez okres trwania umowy.
- W związku z zawarciem przez Comarch S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i licencję Comarch Loyalty Management, a także na usługi data center, Support & Maintenance zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki

Comarch S.A.S. wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do wartości podpisanych przez Comarch S.A.S. umów, tj. 2 807 tys. EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu.

- W związku z zawarciem przez Comarch AG Oddział w Belgii, umowy z jednym z klientów na usługi data center, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch AG wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do wartości podpisanej przez Comarch AG umowy, tj. 236 tys. EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu.
- W związku z zawarciem przez Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na zakup licencji na oprogramowanie oraz usługi utrzymania i wsparcia, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch UK wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 11 244 tys. GBP i jest ważne w okresie dwunastu lat od zakończenia kontraktu.
- W związku z zawarciem przez Comarch Healthcare S.A., spółkę zależną Comarch S.A., umów na obsługę kart paliwowych, zostały udzielone przez Comarch S.A. poręczenia dla operatora kart paliwowych za zobowiązania Comarch Healthcare S.A. wynikające z powyższych umów. Poręczenie zostało odnowione, w związku z czym jest ważne do dnia 31 maja 2018 roku i zostało udzielone do kwoty 100 tys. PLN.
- W związku z zawarciem przez oddział Comarch S.A. w Albanii umowy z klientem na usługi SLA zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania oddziału wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do wartości podpisanej przez Comarch S.A. Albanian Branch umowy, tj. ok. 10 tys. EUR miesięcznie i wygasło w dniu 31 grudnia 2017 roku.
- W związku z zawarciem przez Comarch S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A. umowy z jednym z klientów na wdrożenie Comarch ECM, a także dostarczenie usług utrzymania i zarządzania systemem (SaaS), zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch S.A.S., wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 838 tys. EUR i jest ważne do momentu zakończenia projektu.
- W związku z zawarciem przez CA Consulting S.A., spółkę zależną Comarch S.A., umowy na obsługę kart paliwowych, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla operatora kart paliwowych za zobowiązania CA Consulting S.A. wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało odnowione, w związku z czym jest ważne do dnia 31 maja 2018 roku i zostało udzielone do kwoty 50 tys. PLN.
- W związku z zawarciem przez Comarch AG Oddział w Belgii, umowy ramowej z jednym z klientów, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch AG. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do wartości umowy, tj. 3 241 tys. EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu.
- W związku z zawarciem przez Comarch Middle East FZ-LLC, spółkę zależną Comarch S.A. umowy z jednym z klientów na wdrożenie Comarch Loyalty Management For Airlines, Comarch Smart Analytics oraz Comarch Customer Engagement Platform-Gamification, a także dostarczenie usług utrzymania i zarządzania systemem, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie („Parent Guarantee”) za zobowiązania spółki Comarch Middle East FZ-LLC wynikające z tego projektu. Poręczenie jest ważne do momentu wywiązania się przez Comarch Middle East FZ-LLC ze wszystkich obowiązków wynikających z umowy i zostało udzielone do wysokości maksymalnej odpowiedzialności z kontraktu, tj. do 5 000 tys. USD. Poręczenie zostało udzielone na okres 5 lat.
- W związku z zawarciem przez Comarch Middle East FZ-LLC, spółkę zależną Comarch S.A. umowy z jednym z klientów, na wdrożenie Comarch Customer Engagement Platform, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie („Parent Guarantee”) za zobowiązania spółki Comarch Middle East FZ-LLC wynikające z tego projektu. Umowa została podpisana na okres 5 lat. Poręczenie jest ważne do momentu wywiązania się przez Comarch Middle East FZ-LLC ze wszystkich obowiązków wynikających z umowy i zostało udzielone do wysokości maksymalnej odpowiedzialności z kontraktu, tj. 10 000 tys. USD.

- W związku z zawarciem przez Bonus Development sp. z o.o. SK-A, spółkę zależną Comarch S.A., umowy kredytu inwestycyjnego z Bankiem Pekao S.A., na podstawie której bank udzielił spółce Bonus Development sp. z o.o. SK-A finansowania w EUR w wysokości 38 800 tys. PLN (co na dzień podpisania umowy kredytu stanowiło równowartość kwoty 9 262 tys. EUR) oraz w związku z zawarciem umowy na transakcje skarbowe związane z zabezpieczeniem ryzyka kursowego oraz stopy procentowej ww. kredytu, spółka Comarch S.A. udzieliła poręczeń za zobowiązania Bonus Development sp. z o.o. SK-A wynikające z powyższych umów. Poręczenia są ważne do momentu spłaty wszystkich zobowiązań wynikających z umowy kredytu, ostateczny termin spłaty kredytu przypada na dzień 28 czerwca 2030 roku.
- W związku z zawarciem przez Comarch Chile SpA, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na świadczenie usług IT Out-Tasking Services, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki zależnej Comarch Chile SpA wynikające z tej umowy. Poręczenie zostało udzielone do wysokości 200 tys. EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu, tj. do 30 sierpnia 2018 roku.
- W związku z zawarciem przez Comarch Polska S.A., spółkę zależną Comarch S.A., umowy na obsługę kart paliwowych, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla operatora kart paliwowych za zobowiązania Comarch Polska S.A. wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało odnowione, w związku z czym jest ważne do dnia 14 września 2019 roku i zostało udzielone do kwoty 10 tys. PLN.
- W związku z zawarciem przez spółkę Comarch AB, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie systemu Loyalty Management Solutions i jego serwis, zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch AB. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 39 747 tys. SEK.
- W związku z zawarciem przez spółkę Comarch AB, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i serwis usług Master Services Agreement zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch AB. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone na kwotę 3 827 tys. PLN.
- W związku z zawarciem przez spółkę Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i serwis usług Comarch Loyalty Management, Comarch Campaign Management, Comarch Social Mining i Comarch Smart Analytics zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch UK. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty wartości projektu tj. 3 318 tys. GBP.
- W związku z zawarciem przez spółkę Comarch Healthcare S.A., spółkę zależną Comarch S.A., umowy na obsługę kart płatniczych z jednym z klientów zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch Healthcare S.A. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 450 tys. PLN.
- W związku z zawarciem przez spółkę Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy na obsługę kart płatniczych z jednym z klientów zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch UK. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 330 tys. PLN.
- W związku z zawarciem przez spółkę Comarch Software und Beratung AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i serwis usług Telco BSS i Telco OSS, zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch Software und Beratung AG. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do wartości kontraktu tj. 11 524 tys. EUR.
- W związku z zawarciem przez spółkę Thanks Again LLC, spółkę stowarzyszoną Comarch S.A., umowy na wynajęcie biura z jednym z klientów, zostało udzielone poręczenie dla spółki Thanks Again LLC. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 544 tys. USD.
- W związku z zawarciem przez Comarch S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie usługi Comarch Loyalty Management zostało udzielone przez Comarch S.A.

poręczenie za zobowiązania spółki Comarch S.A.S. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 2 414 tys. EUR.

- W związku z zawarciem przez Comarch S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie usług Comarch Retail, Comarch Mobile Sale i Comarch POS zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch S.A.S. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 1 444 tys. EUR.
- W związku z udzieleniem limitu kredytowego dla Geopolis Sp. z o.o. przez jednego z kontrahentów, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki zależnej Geopolis Sp. z o.o. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 160 tys. PLN i wygasło w dniu 31 grudnia 2017 roku.
- W związku z zawarciem przez Comarch Colombia S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie usług Comarch Loyalty Management zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch Colombia S.A.S. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 10 710 tys. USD.

W powyższej liście poręczeń znajdują się pozycje, których Spółka nie traktuje jako zobowiązania warunkowe.

10.6. Gwarancje bankowe

Na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość gwarancji i akredytyw wystawionych przez banki na zlecenie Comarch S.A. w związku z realizowanymi umowami oraz uczestnictwem w przetargach wynosiła 65 876 tys. PLN, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2016 roku ich wartość wynosiła 37 671 tys. PLN.

Comarch S.A. udzieliła oświadczeń o możliwości udzielenia wsparcia finansowego („letter of comfort”) dla spółek zależnych: Comarch Healthcare S.A. ważne do 30 czerwca 2019 r., Comarch Malaysia SDN. BHD. ważne do 31 grudnia 2018 r. oraz bezterminowo, Comarch Argentina S.A. bezterminowo, oraz Comarch R&D S.à r.l. bezterminowo.

11. Najważniejsze wydarzenia w 2017 roku i po dacie bilansu

11.1. Umowy znaczące dla działalności emitenta

Do najważniejszych umów podpisanych przez Comarch S.A. w 2017 roku należą:

11.1.1. Przejęcie spółki Geopolis

Zarząd Comarch S.A. poinformował w dniu 17 marca 2017 r. o podpisaniu przez Comarch S.A., listów intencyjnych z Geopolis sp. z o.o. oraz ze współnikami tej spółki, mających na celu ustalenie warunków przeprowadzenia docelowych transakcji:

- zbycia 100% udziałów w Geopolis sp. z o.o. na rzecz Comarch S.A.,
- nabycia przez Comarch S.A. całości autorskich praw majątkowych do oprogramowania ERGO należącego do Geopolis sp. z o.o.,
- dokapitalizowania Geopolis sp. z o.o. przez Comarch S.A.

Transakcje docelowe miały być zrealizowane w przypadku spełnienia warunków przewidzianych w listach intencyjnych oraz osiągnięciu porozumienia co do pozostałych warunków transakcji do dnia 31 marca 2017 r. W dniu 31 marca 2017 r. została przekazana informacja o przesunięciu terminu na spełnienie warunków do 3 kwietnia 2017 r. W dniu 3 kwietnia 2017 r. warunki określone w listach intencyjnych zostały spełnione, w związku z tym transakcje docelowe zostały zrealizowane.

Łączna wartość transakcji docelowych wyniosła 8,05 mln PLN.

Geopolis sp. z o.o. zajmuje się wspieraniem informatyzacji w jednostkach administracji publicznej poprzez tworzenie i wdrażanie zintegrowanych rejestrów i ewidencji o charakterze przestrzennym, systemów zarządzania państwowym zasobem geodezyjnym i kartograficznym oraz geoportali. Zakup

Geopolis sp. z o.o. pozwolił Grupie Comarch na poszerzenie portfela produktów informatycznych dla sektora publicznego.

O szczegółach Spółka informowała w raportach bieżących nr [RB-2-2017](#) z dnia 17 marca 2017 r., nr [RB-4-2017](#) z dnia 31 marca 2017 r. oraz [RB-5-2017](#) z dnia 4 kwietnia 2017 r.

11.1.2. Aneks do umowy z firmą Budimex S.A. na realizację VI etapu inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie (SSE7).

W nawiązaniu do raportu bieżącego nr [RB-3-2016](#) z dnia 18 marca 2016 roku dotyczącego zawarcia umowy z firmą Budimex S.A. na realizację VI etapu inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie (SSE7), raportem bieżącym nr [RB-20-2017](#) z dnia 30 października 2017 roku Zarząd Comarch S.A. poinformował o podpisaniu w dniu 30 października 2017 roku aneksu do ww. umowy. W jego rezultacie planowany termin zakończenia inwestycji został wydłużony do 31 grudnia 2017 roku.

11.1.3. Przetarg ograniczony na „Świadczenie usług wsparcia, eksploatacji i utrzymania Kompleksowego Systemu Informatycznego ZUS”

Zarząd Comarch S.A. informował, że w dniu 12 września 2017 r. miało miejsce otwarcie ofert w ramach przetargu ograniczonego na „Świadczenie usług wsparcia, eksploatacji i utrzymania Kompleksowego Systemu Informatycznego ZUS”, organizowanego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie, z którego wynikało, iż Comarch S.A. złożył cenowo najkorzystniejszą ofertę. Łączna wartość oferty złożonej przez Comarch S.A. w ramach niniejszego przetargu wynosiła 242 033 004 PLN brutto. O szczegółach Spółka informowała w raporcie bieżącym [RB-17-2017](#) z dnia 12 września 2017 r.

Zarząd Comarch S.A. informował raportem bieżącym [RB-21-2017](#) z dnia 14 listopada 2017 r., iż w dniu 14 listopada 2017 r. miało miejsce ogłoszenie wyników przetargu ograniczonego na „Świadczenie usług wsparcia, eksploatacji i utrzymania Kompleksowego Systemu Informatycznego ZUS”, organizowanego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie. Oferta Emitenta o łącznej wartości 242 033 004 PLN brutto uzyskała najwięcej punktów i została wybrana jako najkorzystniejsza.

11.1.4. Podpisanie umowy na „Dostawę i wdrożenie systemu cyfrowej rejestracji przebiegu rozpraw sądowych w sądach powszechnych”

Zarząd Comarch S.A. informował raportem bieżącym [RB-18-2017](#) z dnia 20 października 2017 r., iż w wyniku rozstrzygnięcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w dniu 20 października 2017 r. została podpisana umowa Konsorcjum firm Comarch Polska S.A. (spółka zależna Comarch S.A.) jako Lidera Konsorcjum i MAXTO Sp. z o.o. S.K.A. jako Członka Konsorcjum („Konsorcjum”) ze Skarbem Państwa reprezentowanym przez Ministra Sprawiedliwości na dostawę i wdrożenie systemu cyfrowej rejestracji przebiegu rozpraw sądowych w sądach powszechnych („Umowa”). Dostawa, instalacja, konfiguracja, wdrożenie oraz uruchomienie systemu zostaną zrealizowane nie później niż do dnia 31 sierpnia 2018 r., natomiast usługi serwisu oraz wsparcia technicznego będą realizowane przez okres 48 miesięcy liczonych od pierwszego dnia pełnego miesiąca po podpisaniu przez Ministerstwo Sprawiedliwości bez zastrzeżeń protokołu odbioru końcowego. Maksymalne wynagrodzenie należne Konsorcjum z tytułu realizacji przedmiotu Umowy nie przekroczy kwoty 137 805 711,72 PLN brutto.

PO DACIE BILANSU

11.1.5. Aneks do umowy z firmą Budimex S.A. na realizację VI etapu inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie (SSE7)

W nawiązaniu do raportu bieżącego nr [RB-3-2016](#) z dnia 18 marca 2016 roku dotyczącego zawarcia umowy z firmą Budimex S.A. na realizację VI etapu inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie (SSE7) oraz raportu bieżącego [RB-20-2017](#) z dnia 30 października 2017 roku dotyczącego podpisania aneksu do ww. umowy, Zarząd Comarch S.A. poinformował raportem bieżącym nr [RB-3-2018](#), że prace objęte pierwotnym zakresem umowy zostały wykonane do dnia 31 grudnia 2017 r., natomiast w dniu 25 stycznia 2018 roku został podpisany aneks do ww. umowy, zlecający Wykonawcy prace dodatkowe związane z budynkiem SSE7. W rezultacie, kwota kontraktu uległa zwiększeniu o 2 721 000 PLN, a planowany termin zakończenia prac objętych aneksem został ustalony na 30 czerwca 2018 roku.

11.1.6. Podpisanie umowy na usługę wsparcia, eksploatacji i utrzymania Kompleksowego Systemu Informatycznego KSI ZUS

Zarząd Comarch S.A. informował raportem bieżącym nr [RB-4-2018](#) z dnia 2 marca 2018 r. o podpisaniu w dniu 2 marca 2018 r. przez konsorcjum firm Comarch Polska S.A. z siedzibą w Krakowie i Comarch S.A. z siedzibą w Krakowie (dalej: „Konsorcjum”) z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych z siedzibą w Warszawie (dalej: „ZUS”) umowy na usługę wsparcia, eksploatacji i utrzymania Kompleksowego Systemu Informatycznego KSI ZUS (dalej: „Umowa”). Przedmiotem Umowy jest świadczenie przez Konsorcjum na rzecz ZUS usług utrzymaniowych, serwisowych i dodatkowych dla systemu KSI ZUS oraz pełnienie roli integratora KSI ZUS w zakresie i na zasadach określonych w Umowie. Łączna wysokość wynagrodzenia należnego Konsorcjum z tytułu realizacji przedmiotu Umowy nie przekroczy kwoty brutto w wysokości 242 033 004,00 PLN (słownie złotych: dwieście czterdzieści dwa miliony trzydzieści trzy tysiące cztery 00/100), w tym: kwoty netto w wysokości 196 774 800,00 PLN (słownie złotych: sto dziewięćdziesiąt sześć milionów siedemset siedemdziesiąt cztery tysiące osiemset 00/100) oraz podatku od towarów i usług (VAT) według stawki 23% w wysokości 45 258 204,00 PLN (słownie złotych: czterdzieści pięć milionów dwieście pięćdziesiąt osiem tysięcy dwieście cztery 00/100). Termin realizacji przedmiotu Umowy wynosi 48 miesięcy, przy czym rozpoczyna on bieg od dnia rozpoczęcia świadczenia usług, tj. nie później niż w terminie 12 miesięcy od dnia zawarcia Umowy, po uprzednim zgłoszeniu przez Konsorcjum w formie pisemnej gotowości do przejęcia usług utrzymania i podpisaniu przez obie strony protokołu przekazania usług utrzymania, chyba że strony w formie pisemnej uzgodnią inaczej. Umowa wygasa również z chwilą wyczerpania limitu wynagrodzenia brutto należnego Konsorcjum.

11.2. Pozostałe

11.2.1. Wezwanie Banku Pekao S.A. do zapłaty kwoty 100 mln PLN przez CA Consulting S.A. w związku z nienależytym wykonaniem umowy

Zarząd Comarch S.A. informował w dniu 23 marca 2017 r. o otrzymaniu przez CA Consulting S.A., spółkę zależną Comarch S.A. wezwania do zapłaty od Banku Pekao S.A. Bank w wystosowanym piśmie wezwał CA Consulting S.A. do zapłaty kwoty 100 mln PLN wynikającej z nienależytego wykonywania umowy Kompleksowej Obsługi Eksploatacyjnej Systemu CIB Comarch Internet Banking (bankowość korporacyjna) z dnia 23 grudnia 2005 r. Zgodnie z pismem Banku nienależyte wykonywanie umowy ma polegać na niedotrzymywaniu przez CA Consulting S.A. parametrów SLA świadczonej usługi.

W ocenie Emitenta wezwanie skierowane do CA Consulting S.A. nie znajduje uzasadnienia ani oparcia w postanowieniach Umowy z 2005 roku. W opinii Emitenta przekroczenie parametrów SLA wynika z

przyczyn leżących po stronie Banku, za które CA Consulting S.A. nie ponosi odpowiedzialności, w tym w szczególności z faktu, iż wolumen transakcji przetwarzanych przez system wielokrotnie przekroczył określone w zawartej umowie założenia projektowe, jak również z faktu braku wystarczających inwestycji Banku w modernizację infrastruktury niezbędnej do funkcjonowania Systemu CIB w ciągu ostatnich dziewięciu lat. Obecnie funkcjonująca infrastruktura w znacznym zakresie pochodzi z roku 2008, dysponuje taką samą mocą obliczeniową jak w owym czasie, co obecnie dalece nie wystarcza do obsługi Systemu. Spółka CA Consulting S.A. wielokrotnie informowała Bank o tym fakcie, w tym także w formie pisemnej zgłaszając konieczność wykonania prac rewitalizacyjnych i modernizacyjnych mających na celu zwiększenie pierwotnych założeń wydajnościowych, a także wykonania prac dostosowujących System do ilości procesowanych w nim transakcji, m.in. w piśmie ze stycznia 2017 od Zarządu Comarch S.A. do Zarządu Pekao S.A. oraz Zarządu CA Consulting S.A. do Dyrekcji Pekao S.A.

Zgodnie z postanowieniami Umowy całkowity limit odpowiedzialności CA Consulting S.A. w danym roku kalendarzowym nie przekroczy 100% wynagrodzenia z tytułu świadczenia usług określonych w Umowie otrzymanego przez CA Consulting S.A. w danym roku kalendarzowym, zaś kwota wezwania kilkudziesięciokrotnie przekracza ten limit i w żaden sposób nie jest uzasadniona w przesłanym wezwaniu.

Comarch S.A. informuje, że CA Consulting S.A. w całości odrzucił roszczenie banku jako niezasadne. Informuje również, że Grupa Comarch nadal świadczy na bieżąco usługi w ramach Umowy zawartej z Bankiem.

W ocenie Zarządu Comarch S.A. zaistniała sytuacja nie będzie miała istotnego wpływu na działalność operacyjną i sytuację finansową Grupy Comarch.

O szczegółach Spółka informowała w raporcie bieżącym nr [RB-3-2017](#) z dnia 23 marca 2017 r

11.2.2. Nota obciążeniowa od Tauron Dystrybucja S.A.

Zarząd Comarch S.A. informował raportem bieżącym [RB-19-2017](#) o otrzymaniu w dniu 24 października 2017 roku przez Comarch S.A. – jako lidera konsorcjum w składzie: Comarch S.A., Apator Rector sp. z o.o., Tukaj Mapping Central Europe sp. z o.o. oraz Eurosystem S.A. („Konsorcjum”) noty obciążeniowej wystawionej przez Tauron Dystrybucja S.A. (dalej: „Tauron”) wzywającej członków Konsorcjum do solidarnej zapłaty kwoty 30 246 071,61 PLN. Przedmiotowa nota obciążeniowa, zgodnie z jej treścią, została wystawiona przez Tauron tytułem kar umownych naliczonych za zwłokę w wykonaniu umowy z dnia 15 czerwca 2012 roku na wykonanie i wdrożenie Systemu Zarządzania Majątkiem Sieciowym zawartej pomiędzy Tauron a Konsorcjum („Umowa”).

Comarch S.A. informował, że stosownie do regulacji obowiązujących wewnątrz Konsorcjum każdy z członków Konsorcjum odpowiada za prawidłowe wykonywanie swojego zakresu zadań i obowiązków, ponosząc adekwatną do tego zakresu odpowiedzialność z tytułu kar umownych.

Na kwotę kary umownej wskazanej w otrzymanej notce obciążeniowej składają się:

- a) Kara umowna w kwocie 22 149 507,94 PLN naliczona za zwłokę w wykonaniu paszportyzacji, za której wykonanie byli odpowiedzialni poszczególni członkowie Konsorcjum w zakresie ich obowiązków wynikających z Umowy,
- b) Kara umowna w kwocie 2 469 063,87 PLN naliczona za zwłokę w wykonaniu Etapu 2 Umowy, za którego wykonanie jest odpowiedzialny Apator Rector sp. z o.o.
- c) Kara umowna w kwocie 5 627 499,80 PLN naliczona za zwłokę w wykonaniu Etapu 3 Umowy, za którego wykonanie jest odpowiedzialny Apator Rector sp. z o.o.

W ocenie Comarch S.A. za całkowicie niezasadną zarówno co do podstawy, jak też wysokości uznać należy karę umowną w kwocie 22 149 507,94 PLN, która została naliczona za zwłokę w wykonaniu paszportyzacji, w szczególności z uwagi na brak podstawy kontraktowej do jej naliczenia. Za niezasadne uznać należy również pozostałe kary umowne, w szczególności z uwagi na nieuwzględnienie przez Tauron okoliczności mających wpływ na terminowość realizacji Umowy, a leżących po stronie Tauron.

Comarch S.A. informował, że podjęcie niezbędne kroki prawne potwierdzające brak obowiązku zapłaty przez Comarch S.A. kar umownych wynikających z wystawionej przez Tauron noty obciążeniowej. Jednocześnie, z uwagi na okoliczności sprawy, w ocenie Zarządu Spółki nie istnieje aktualnie konieczność zawiązania rezerwy na potencjalne roszczenia z tytułu kar umownych wskazanych w nocie obciążeniowej.

PO DACIE BILANSU

11.2.3. Aneks do umowy z Bankiem Pekao S.A. na świadczenie Kompleksowej Obsługi Eksploatacyjnej Systemu Comarch Internet Banking

Zarząd Comarch S.A. informował raportem bieżącym [RB-2-2018](#) z dnia 5 stycznia 2018 r., w nawiązaniu do raportu bieżącego nr [RB-3-2017](#) z dnia 24 marca 2017 r., Zarząd Comarch S.A. informuje o otrzymaniu podpisanego aneksu do umowy Kompleksowej Obsługi Eksploatacyjnej Systemu CIB Comarch Internet Banking (bankowość korporacyjna) zawartej z Bankiem Pekao S.A. a CA Consulting S.A., spółkę zależną Comarch S.A., w dniu 23 grudnia 2005 r. (dalej: „Umowa”). W ramach aneksu ustalony został nowy zakres i termin realizacji usługi. Strony oświadczyły również, że nie mają wobec siebie żadnych roszczeń wynikających z niewykonywania lub nienależytego wykonywania ww. Umowy, co oznacza brak roszczenia Banku Pekao S.A. wobec CA Consulting S.A., o którym Zarząd Comarch S.A. informował w raporcie bieżącym nr [RB-3-2017](#).

11.2.4. Zawarcie ugody z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

W nawiązaniu do raportu bieżącego nr [RB-14-2014](#) z dnia 19 maja 2014 roku (dotyczącego otrzymania noty księgowej od Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (dalej: "ARiMR") obejmującej karę umowną w wysokości 32 455 497,28 zł (słownie: trzydzieści dwa miliony czterysta pięćdziesiąt pięć tysięcy czterysta dziewięćdziesiąt siedem złotych 28/100) w związku z realizacją przez Comarch S.A. umowy z dnia 29 kwietnia 2013 roku („Umowa OFSA”) oraz raportu bieżącego nr [RB-4-2015](#) z dnia 15 stycznia 2015 roku [informującego o doręczeniu Comarch S.A. w dniu 14 stycznia 2015 r. pozwu o zapłatę kwoty 34 493 717,28 zł (słownie: trzydzieści cztery miliony czterysta dziewięćdziesiąt trzy tysiące siedemset siedemnaście złotych oraz 28/100) - wniesionego przeciwko Comarch S.A. przez ARiMR do Sądu Okręgowego w Warszawie III Wydział Cywilny - z tytułu naliczonych przez ARiMR kar umownych, raportem bieżącym nr [RB-6-2018](#) Zarząd Comarch S.A. poinformował o zawarciu w dniu 23 kwietnia 2018 r. ugody pomiędzy Comarch S.A. a ARiMR przed mediatorem sądowym. W ramach tej ugody - czyniąc sobie wzajemne ustępstwa - Strony zgodnie postanowiły, że kary umowne należne ARiMR w związku z nienależytym wykonywaniem przez Comarch S.A. Umowy OFSA, wynoszą 3 478 473,60 zł (słownie: trzy miliony czterysta siedemdziesiąt osiem tysięcy czterysta siedemdziesiąt trzy złote oraz 60/100) i że zostaną one rozliczone z należnym Comarch S.A. od ARiMR odszkodowaniem, którego wysokość w ramach wzajemnych ustępstw ustalono w kwocie 1 478 098,24 zł (słownie: jeden milion czterysta siedemdziesiąt osiem tysięcy dziewięćdziesiąt osiem złotych oraz 24/100) - z tytułu utraconych korzyści wynikających z niezawarcia przez ARiMR z konsorcjum Comarch S.A. oraz Comarch Polska S.A. umowy na „Utrzymanie i rozwój Systemu Informatycznego Agencji – SIA (ZSZiK, IACSplus, GIS, SIZ, PZSIPplus, PA)” („dalej Umowa SIA”) - wskutek zawarcia tej umowy z innym wykonawcą. W wyniku ugody łączna wartość kary umownej do zapłaty przez Comarch S.A. wyniesie 2 000 375,36 zł (słownie: dwa miliony trzysta siedemdziesiąt pięć złotych oraz 36/100), co mieści się w rezerwie zawiązanej przez Comarch S.A. w 2014 roku w kwocie 2 276 882,40 (słownie: dwa miliony dwieście siedemdziesiąt sześć tysięcy osiemset osiemdziesiąt dwa oraz 40/100). Jednocześnie w ramach w/w ugody ARiMR zrzekła się dalej idących roszczeń z tytułu kar umownych związanych z wykonywaniem Umowy OFSA, a Comarch S.A. zrzekł się wszelkich dalej idących roszczeń związanych z niezawarciem Umowy SIA. Zarząd Comarch S.A. informuje, iż podjął działania mające na celu zatwierdzenie w/w ugody przez właściwy sąd.

12. Główne inwestycje krajowe i zagraniczne (papiery wartościowe, instrumenty finansowe, wartości niematerialne i prawne oraz nieruchomości), w tym inwestycje kapitałowe dokonane poza grupą jednostek powiązanych oraz opis metod ich finansowania a także ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych, w tym inwestycji kapitałowych, w porównaniu do wielkości posiadanych środków

Grupa Comarch nie ogranicza obszaru swojego działania jedynie do terytorium Polski. Dysponując produktami konkurencyjnymi międzynarodowo, Grupa konsekwentnie zwiększa wartość sprzedaży zagranicznej koncentrując się szczególnie na rynku Europy Zachodniej. Sprzedaż jest realizowana zarówno bezpośrednio do klienta końcowego (bądź to przez Comarch S.A. lub inną spółkę Grupy Comarch) lub przez firmy partnerskie.

W najbliższych latach w ramach Grupy Comarch będą kontynuowane projekty inwestycyjne, które pozwolą na dalszą ekspansję firmy w nowych obszarach działalności i na nowych rynkach. Będą one finansowane m.in. ze środków pieniężnych posiadanych przez Spółki Grupy Comarch, jak również z wykorzystaniem kredytów bankowych.

12.1. Inwestycje kapitałowe

Wszystkie inwestycje kapitałowe zostały opisane w punkcie [17.2.](#)

12.2. Nieruchomości

Grupa na podstawie umowy zawartej w dniu 18 marca 2016 roku pomiędzy Comarch S.A., a firmą Budimex S.A. zrealizowała VI etap inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie (budynek SSE7). Przedmiotem umowy było wybudowanie budynku biurowego wraz z infrastrukturą drogową i techniczną oraz dostawą niezbędnych materiałów i urządzeń. Powierzchnia całkowita budynku wynosi 27 736 m². W dniu 30 października 2017 r. został podpisany aneks do ww. umowy ([RB-20-2017](#)), w którym planowany termin zakończenia inwestycji został wydłużony do 31 grudnia 2017 roku. Prace objęte pierwotnym zakresem umowy zostały wykonane do dnia 31 grudnia 2017 r., natomiast w dniu 25 stycznia 2018 roku został podpisany aneks do ww. umowy ([RB-3-2018](#)), zlecający Wykonawcy prace dodatkowe związane z budynkiem SSE7. W rezultacie, kwota kontraktu uległa zwiększeniu o 2 721 tys. PLN do poziomu 69 999 tys. PLN, a planowany termin zakończenia prac objętych aneksem został ustalony na 30 czerwca 2018 roku. Nakłady inwestycyjne poniesione w związku z ww. umową do dnia 31 grudnia 2017 roku wyniosły 65 673 tys. PLN.

W 2017 r. nie dokonywano zakupów nieruchomości gruntowych.

13. Uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej

13.1. Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW w Warszawie

Zgodnie z zasadą szczegółową nr II.Z.11 zawartą w części II "Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016" Zarząd Comarch S.A. poinformował w raporcie bieżącym nr [EBI-2-2017](#), że uchwałą nr 10/05/2017 z dnia 29 maja 2017 r. Rada Nadzorcza Comarch S.A. pozytywnie zaopiniowała projekty uchwał Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki z dnia 27 czerwca 2017 r.

Zgodnie z zasadą szczegółową nr II.Z.10. zawartą w części II "Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016" Zarząd Comarch S.A. zaprezentował w raporcie bieżącym nr [EBI-1-2017](#) sprawozdanie z działalności Rady Nadzorczej Comarch S.A. za okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r., ocenę sytuacji Spółki z uwzględnieniem oceny systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem istotnym dla Spółki, ocenę sposobu wypełniania obowiązków informacyjnych dotyczących stosowania

ładu korporacyjnego oraz ocenę racjonalności prowadzonej przez Spółkę polityki w zakresie działalności sponsoringowej i charytatywnej.

13.2. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy z dnia 27 czerwca 2017 roku

a) Zwołanie WZA, porządek obrad i informacje dotyczące udziału w WZA emitenta

Dnia 29 maja 2017 r. Zarząd Comarch Spółka Akcyjna z siedzibą w Krakowie, działając na podstawie przepisów art. 395, art. 399 § 1, art. 402 z indeksem 1 oraz art. 402 z indeksem 2 Kodeksu Spółek Handlowych (dalej „KSH”) oraz art. 14 Statutu Spółki, zwołał Zwyczajne Walne Zgromadzenie na dzień 27 czerwca 2017 r., na godzinę 11.00 w Krakowie przy ul. Prof. Michała Życzkowskiego 23. Zarząd Spółki przedstawił w tym dniu również porządek obrad oraz projekty uchwał na niniejsze Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy wraz z uzasadnieniami. Zgodnie z art. 402 z indeksem 2 KSH Zarząd Spółki przekazał także informacje dotyczące udziału w Walnym Zgromadzeniu Spółki, w szczególności:

- prawo akcjonariusza do żądania umieszczenia poszczególnych spraw w porządku obrad Walnego Zgromadzenia,
- prawo akcjonariusza do zgłaszania projektów uchwał,
- sposób wykonywania prawa głosu przez pełnomocnika,
- możliwość i sposób uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej,
- sposób wypowiedzania się w trakcie Walnego Zgromadzenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej,
- sposób wykonywania prawa głosu drogą korespondencyjną lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej,
- dzień rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu wyznaczono na 11 czerwca 2017 r.,
- informacja o prawie uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu,
- lista akcjonariuszy,
- dostęp do dokumentacji,
- adresy strony internetowej oraz adres poczty elektronicznej.

O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr [RB-10-2017](#) z dnia 29 maja 2017 r.

b) Uchwały podjęte na WZA emitenta

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy podjęło uchwały między innymi w następujących sprawach:

- wyboru Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia;
- wykreślenia z porządku obrad punktu dotyczącego wyboru Komisji Skrutacyjnej;
- uchwalenia porządku obrad;
- zatwierdzenia sprawozdania finansowego Comarch S.A. za rok obrotowy 1.01.2016 - 31.12.2016;
- zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności Spółki za rok obrotowy 1.01.2016 - 31.12.2016;
- zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Comarch S.A. za rok obrotowy 1.01.2016 - 31.12.2016;
- zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Comarch za rok obrotowy 1.01.2016 - 31.12.2016;
- zatwierdzenia sprawozdania Rady Nadzorczej Spółki z działalności w 2016 roku, zawierającego ocenę sytuacji Spółki;
- podziału zysku netto za rok obrotowy 1.01.2016 - 31.12.2016;
- udzielenia członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki absolutorium z wykonywania przez nich obowiązków w roku obrotowym 1.01.2016 - 31.12.2016;
- zmiany Regulaminu Rady Nadzorczej Comarch S.A.;
- zmiany statutu Spółki. W dniu 27 czerwca 2017 roku Walne Zgromadzenie Comarch S.A. zmieniło Statut Spółki w ten sposób, że w art. 8 ust. 4 dodano lit. d): „d) zbycie na rzecz osoby prawnej prawa polskiego albo obcego albo jednostki organizacyjnej nie posiadającej

osobowości prawnej prawa polskiego albo obcego, w tym w szczególności na rzecz ułamnej osoby prawnej prawa polskiego albo obcego („Struktura”) kontrolowanej w rozumieniu art. 8 ust. 5 Statutu wyłącznie przez akcjonariusza wnoszącego (zbywającego) akcje imienne uprzywilejowane do Struktury („Akcjonariusz Wnoszący”) albo (współ)kontrolowanej wyłącznie przez wstępnych, zstępnych, rodzeństwo lub małżonka Akcjonariusza Wnoszącego albo wyłącznie przez niektóre lub wszystkie z tych osób („Osoba bądź Osoby Bliskie”) i Akcjonariusza Wnoszącego łącznie („Struktura Kontrolowana”) oraz zbycie akcji imiennych uprzywilejowanych przez jedną Strukturę Kontrolowaną na rzecz innej Struktury Kontrolowanej.” (Raport bieżący [RB-13-2017](#) z dn. 27 czerwca 2017 roku). Zmiany w statucie zostały zarejestrowane w KRS w dniu 23 sierpnia 2017 r. o czym Spółka informowała raportem bieżącym [RB-16-2017](#) z dnia 31 sierpnia 2017 r.

Pełna treść uchwał została przekazana do publicznej wiadomości raportem bieżącym nr [RB-13-2017](#) z dnia 27 czerwca 2017 r.

c) Uchwała WZA w sprawie podziału zysku za 2016 rok

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło Uchwałę nr 9 w sprawie podziału zysku netto za rok obrotowy 1.01.2016 - 31.12.2016. Walne Zgromadzenie postanowiło, że wypracowany w roku obrotowym od 1 stycznia 2016 do 31 grudnia 2016 zysk netto w kwocie 45 588 464,11 PLN zostanie podzielony w ten sposób, że:

1. Kwota 12 200 023,50 PLN zostanie wypłacona w formie dywidendy. Dywidendę w kwocie 1 PLN 50 gr za jedną akcję otrzymają osoby będące akcjonariuszami spółki w dniu 31 lipca 2017 roku. Liczba akcji objętych dywidendą wynosi 8 133 349 sztuk.
2. Pozostała część zysku netto w kwocie 33 388 440,61 PLN zostanie przekazana na kapitał zapasowy.

Dywidenda została wypłacona w dniu 11 sierpnia 2017 roku.

O szczegółach spółka informowała raportem bieżącym nr [RB-14-2017](#) z dnia 27 czerwca 2017 r.

W dniu 8 maja 2017 r. raportem bieżącym nr [RB-6-2017](#) Zarząd Comarch S.A. poinformował, że zarekomenduje Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu Comarch S.A. podział zysku netto Spółki w kwocie 45 588 464,11 PLN wypracowanego za 2016 rok jak zaprezentowano powyżej. W dniu 15 maja 2017 r. Rada Nadzorcza Comarch S.A. pozytywnie zaopiniowała ([RB-8-2017](#) z dnia 15 maja 2017 r.) rekomendację Zarządu Comarch S.A. w sprawie podziału zysku netto za 2016 rok.

d) Lista akcjonariuszy uczestniczących w WZA emitenta

Zgodnie z listą akcjonariuszy uczestniczących w Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Comarch S.A. w dniu 27 czerwca 2017 r., Elżbieta Filipiak oraz Janusz Filipiak posiadali co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na tym Zgromadzeniu, według szczegółów poniżej:

- Janusz Filipiak – 893 000 sztuk akcji, z których przysługiwało 4 465 000 głosów na WZA i które stanowiły 47,98% głosów na WZA; udział w ogólnej liczbie głosów Spółki: 29,52%;
- Elżbieta Filipiak – 846 000 sztuk akcji, z których przysługiwało 4 230 000 głosów na WZA i które stanowiły 45,45% głosów na WZA; udział w ogólnej liczbie głosów Spółki: 27,96%.

Całkowita liczba głosów wynikająca z wszystkich wyemitowanych akcji Comarch S.A. wynosi 15 126 949 głosów. Na WZA w dniu 27 czerwca 2017 roku brali udział akcjonariusze reprezentujący 9 306 334 głosów, co stanowi 61,52% w ogólnej liczbie głosów Spółki. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr [RB-15-2017](#) z dnia 27 czerwca 2017 r.

14. Operacje na akcjach Comarch S.A.

14.1. Transakcje zbycia/nabycia akcji Spółki

Nie wystąpiły.

PO DACIE BILANSU

W dniu 12 lutego 2018 roku Zarząd Comarch S.A. otrzymał od osoby pełniącej obowiązki zarządcze powiadomienie o transakcji, o której mowa w art. 19 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku. Przedmiotowa transakcja dotyczyła zbycia w dniu 8 marca 2018r. 7 539 sztuk akcji zwykłych na okaziciela na rynku regulowanym po średnioważonej cenie 145,50 PLN za 1 akcję. Wartość transakcji wyniosła 1 096 924,50 PLN.

O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr [RB-5-2018](#) i [RB-5-2018/K](#) z dnia 12 marca 2018 r.

14.2. Program opcji menadżerskich dla Członków Zarządu

Nie wystąpił.

15. Pozostałe wydarzenia 2017 roku i po dacie bilansu

15.1. Terminy przekazywania raportów okresowych w 2017 roku

Zgodnie z § 103 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa nie będącego państwem członkowskim, Zarząd Comarch S.A. określił stałe daty przekazywania raportów okresowych w 2017 roku raportem bieżącym nr [RB-1-2017](#) z dnia 5 stycznia 2017 r.

15.2. Korekta podstawowych danych finansowych w raporcie biegłego z badania sprawozdania finansowego Comarch S.A. za 2016 rok.

W dniu 8 maja 2017 r. raportem bieżącym nr [RB-7-2017](#) Zarząd Comarch S.A. przekazał do wiadomości publicznej skorygowany raport roczny Comarch S.A. za 2016 rok.

Korekcie podlegały błędy edycyjne dotyczące podstawowych danych finansowych w raporcie biegłego z badania sprawozdania finansowego Comarch S.A. za 2016 rok:

1. Tabela zatytułowana „Podstawowe dane finansowe pochodzące z bilansu” (część II, strona 8 Raportu z badania).

Zapasy - było: 43.274, powinno być: 43.273;

Suma aktywów - było: 1.162.522, powinno być: 1.162.245;

Zobowiązania krótkoterminowe (w tym krótkoterminowe rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne) - było: 246.222, powinno być: 245.310;

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług - było: 16.595, powinno być: 53.915;

Suma zobowiązań i rezerw na zobowiązania - było: 391.415, powinno być: 390.503.

2. „Informacje identyfikujące badane sprawozdanie finansowe” (część III, strona 9 Raportu z badania).
Było:

Badane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na dzień 31 grudnia 2016 roku i obejmuje:

- wprowadzenie do sprawozdania finansowego,

- bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2016 roku, który po stronie aktywów i pasywów wykazuje sumę 1.162.522.003,55 zł,

- rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku wykazujący zysk netto w kwocie 44.953.007,89 zł,

- zestawienie zmian w kapitale własnym za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku wykazujące zwiększenie kapitału własnego o kwotę 39.201.703,72 zł,

- rachunek przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku wykazujący zmniejszenie stanu środków pieniężnych o kwotę 16.602.272,10 zł,

- dodatkowe informacje i objaśnienia.

Powinno być:

Badane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na dzień 31 grudnia 2016 roku i obejmuje:

- wprowadzenie do sprawozdania finansowego,
- bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2016 roku, który po stronie aktywów i pasywów wykazuje sumę 1.162.245 tys. zł,
- rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku wykazujący zysk netto w kwocie 45.588 tys. zł,
- zestawienie zmian w kapitale własnym za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku wykazujące zwiększenie kapitału własnego o kwotę 39.837 tys. zł,
- rachunek przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku wykazujący zmniejszenie stanu środków pieniężnych o kwotę 16.640 tys. zł,
- dodatkowe informacje i objaśnienia.

15.3. Wpływ zmian kursów walutowych na skonsolidowane wyniki Grupy Kapitałowej Comarch w I kwartale 2017 r.

W dniu 16 maja 2017 r. raportem bieżącym nr [RB-9-2017](#) Zarząd Comarch S.A. poinformował, że istotny wpływ na wyniki finansowe I kwartału 2017 będą miały zdarzenia nietypowe w postaci różnic kursowych oraz wyceny instrumentów finansowych opartych na kursach walut. Różnice kursowe powstały w wyniku znacznego umocnienia się PLN wobec głównych walut obcych (zwłaszcza EUR i USD) pomiędzy dniami bilansowymi (31 grudnia 2016 r. a 31 marcem 2017 r.).

15.4. Korekta danych w sprawozdaniu finansowym Comarch S.A. za 2016 rok.

W dniu 16 czerwca 2017 r. raportem bieżącym nr [RB-12-2017](#) Zarząd Comarch S.A. przekazał do wiadomości publicznej skorygowany raport roczny Comarch S.A. za 2016 rok. Korekcie podlegały błędy edycyjne w notach: Nota 3d UDZIAŁY LUB AKCJE W JEDNOSTKACH PODPORZĄDKOWANYCH oraz nota 3e UDZIAŁY LUB AKCJE W JEDNOSTKACH PODPORZĄDKOWANYCH. Szczegółowa informacja na ten temat została przedstawiona w erracie zamieszczonej w raporcie.

PO DACIE BILANSU

15.5. Terminy raportów okresowych w 2018 roku

W dniu 2 stycznia 2018 r. raportem bieżącym nr [RB-1-2018](#) Zarząd Comarch S.A. określił następujące stałe daty przekazywania raportów okresowych w 2018 roku:

- IV kwartał 2017 w dniu 01.03.2018 r.
- I kwartał 2018 w dniu 18.05.2018 r.
- III kwartał 2018 w dniu 16.11.2018 r.
- Skonsolidowany raport półroczny zawierający skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe za I półrocze 2018 roku w dniu 31.08.2018 r.
- Raport roczny za 2017 rok w dniu 27.04.2018 r.
- Skonsolidowany raport roczny za 2017 rok w dniu 27.04.2018 r.

15.6. Zawarte po dacie bilansu kontrakty forward

Grupa Comarch zawarła w okresie od 1 stycznia 2018 r. do dnia 27 kwietnia 2018 r. kontrakty terminowe na sprzedaż 4 000 tys. EUR oraz 2 000 tys. USD. Wartość netto kontraktów terminowych nierozliczonych na dzień 27 kwietnia 2018 r. wynosiła 20 477 tys. EUR oraz 5 615 tys. USD. Na dzień 27 kwietnia 2018 r. wycena otwartych kontraktów terminowych wyniosła 7 837 tys. zł. Kontrakty zapadają w terminie do 25 miesięcy od dnia bilansowego. Wszystkie kontrakty terminowe zostały zawarte w celu ograniczenia wpływu zmian kursów walut na wynik finansowy związany z realizowanymi przez spółki Grupy Comarch kontraktami handlowymi, w których wynagrodzenie ustalone jest w walutach obcych.

16. Osiągnięcia w zakresie badań i rozwoju

Globalizacja gospodarki światowej i liberalizacja handlu powoduje zanikanie barier dla firm i ich produktów. Rynek IT staje się rynkiem otwartym i globalnym, na którym następuje ciągłe porównywanie cen i jakości dostępnych produktów. Wraz ze wzrostem obecności kapitału zagranicznego w Polsce, nawet firmy IT działające wyłącznie na polskim rynku muszą oferować produkty konkurencyjne z punktu widzenia rynku globalnego. Comarch od samego początku działania wypracował reputację firmy technologicznej wytwarzającej nowoczesne produkty i z sukcesem je sprzedającej na rynku krajowym i zagranicznym. Dlatego nadal głównym celem strategicznym Comarch jest opracowywanie nowych, konkurencyjnych produktów, co pozwoli na zapewnienie dalszego rozwoju Comarch, a co za tym idzie zwiększenie jej wartości. Utrzymanie dynamiki sprzedaży wymaga nakładów na rozwój produktów oraz właściwą ich promocję i marketing. Dotyczy to zarówno modyfikacji już istniejących produktów i technologii jak również opracowywania nowych produktów.

Polityka Comarch zakłada prowadzenie prac badawczo-rozwojowych związanych z wdrożeniem nowych produktów oraz standaryzację produktów od samego początku ich przygotowania dla klienta. Dzięki temu, o ile nawet produkt został przygotowany na potrzeby konkretnego klienta, to część lub całość oprogramowania/kodu może być następnie wykorzystana do przygotowania standardowego produktu. W rezultacie owocuje to wyższą rentownością poszczególnych kontraktów oraz rozszerzeniem bazy klientów. Nakłady na prace badawczo-rozwojowe w 2017 roku osiągnęły wartość 144,1 mln PLN i tym samym osiągnęły 19,1% przychodów ze sprzedaży Grupy Comarch. Comarch przeznaczył na nie zarówno środki własne, jak i aktywnie pozyskiwał fundusze europejskie.

Comarch S.A.

W 2017 roku w ramach Działania 1.1 **Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020** współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego podpisana została umowa o dofinansowanie projektu „Wytworzenie technologii „IoT Mesh” i narzędzi wspierających”.

W ramach Działania 1.1 „Projekty B+R przedsiębiorstw”, Poddziałania 1.1.2 „Prace B+R związane z wytworzeniem instalacji pilotażowej/demonstracyjnej”, realizowany był projekt „Miasto zdrowia”.

Natomiast w ramach Działania 2.1 Wsparcie inwestycji w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw, realizowany był projekt „Laboratorium badawczo-rozwojowe Internetu Rzeczy”.

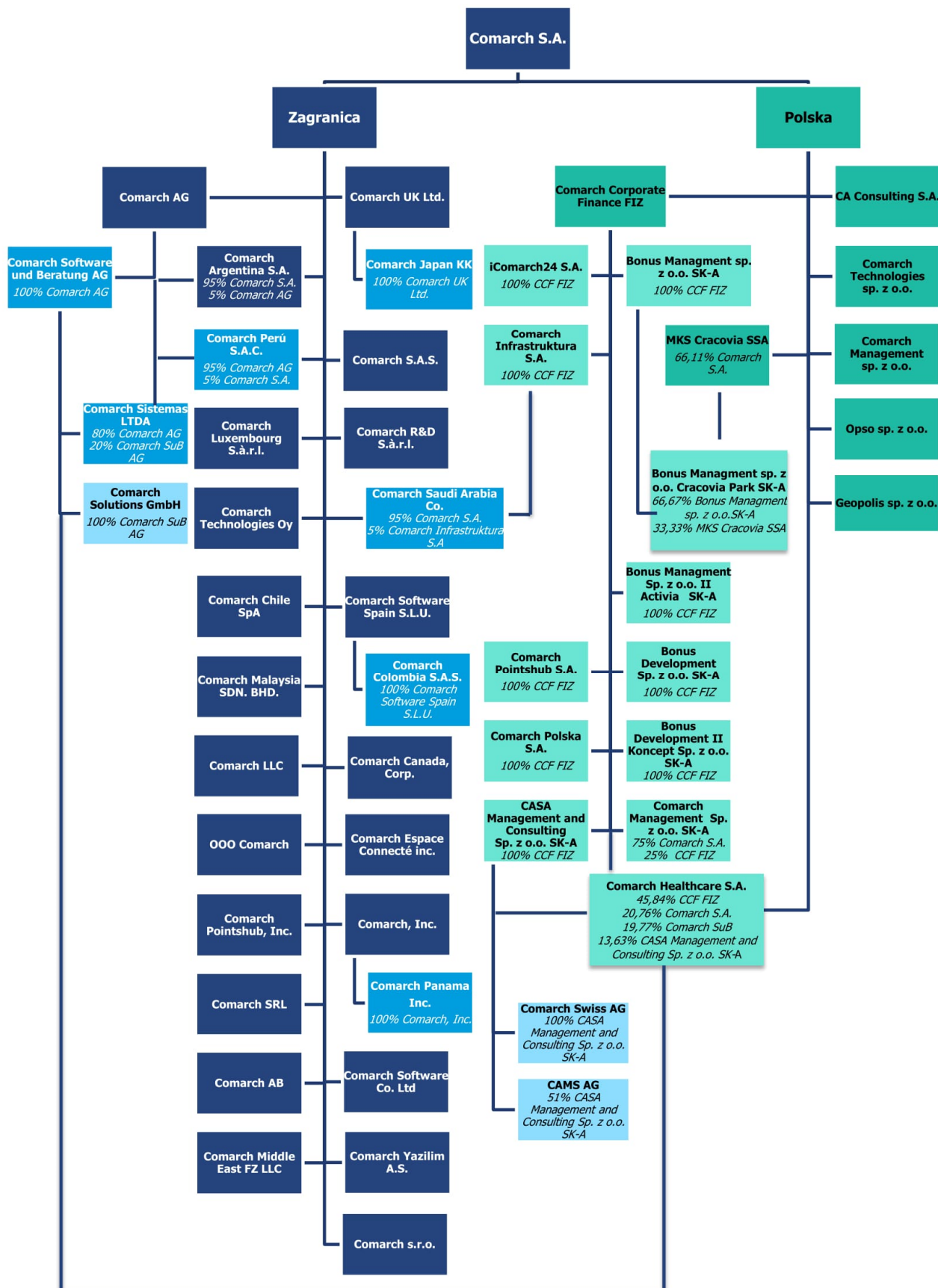
Fundusze
Europejskie
Inteligentny Rozwój

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

17. Powiązania kapitałowe emitenta

17.1. Struktura kapitałowa Grupy Comarch

■ 100% Comarch S.A., chyba że wskazano inaczej.

17.2. Zmiany właścicielskie, zmiany kapitałowe oraz zmiany w strukturze organizacyjnej Grupy Comarch w 2017 roku

W dniu 19 marca 2017 r. została zarejestrowana spółka Comarch Saudi Arabia Co. z siedzibą w Rijadzie, o kapitale zakładowym 1 mln SAR składającym się z 1 000 udziałów o wartości 1 000 SAR każdy. Comarch S.A. posiada 95% udziałów w spółce, podczas gdy Comarch Infrastruktura S.A. posiada pozostałe 5% udziałów.

W dniu 27 marca 2017 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki Comarch Healthcare S.A. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego o 2 mln PLN, tj. z 8 114 806,00 PLN do 10 114 806,00 PLN. Comarch Software und Beratung AG objęła w całości i opłaciła nową emisję akcji, tj. 2 mln akcji o wartości nominalnej 1,00 PLN i cenie emisyjnej 10,00 PLN za jedną akcję. Dnia 24 lipca 2017 r. powyższe podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w KRS.

W dniu 3 kwietnia 2017 roku nastąpiło objęcie przez Comarch S.A. 100% udziałów spółki Geopolis sp. z o.o. Comarch S.A. nabyła całość autorskich praw majątkowych do oprogramowania ERGO należącego do Geopolis sp. z o.o. a także zobowiązała się do dokapitalizowania Geopolis sp. z o.o. kwotą 4 mln PLN, co nastąpiło w kwietniu 2017 roku. Łączna wartość transakcji wyniosła 8,05 mln PLN. Geopolis sp. z o.o. zajmuje się wspieraniem informatyzacji w jednostkach administracji publicznej poprzez tworzenie i wdrażanie zintegrowanych rejestrów i ewidencji o charakterze przestrzennym, systemów zarządzania państwowym zasobem geodezyjnym i kartograficznym oraz geoportali. Zakup Geopolis sp. z o.o. pozwoli Grupie Comarch na poszerzenie portfela produktów informatycznych dla sektora publicznego. O szczegółach przeprowadzonej transakcji Spółka informowała w raportach bieżących [RB-2-2017](#) z dnia 16 marca 2017 r., [RB-4-2017](#) z dnia 31 marca 2017 r., [RB-5-2017](#) z dnia 4 kwietnia 2017 r. W dniu 10 kwietnia 2017 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki Geopolis sp. z o.o. z kwoty 50 000 PLN do kwoty 450 000 PLN poprzez utworzenie 800 nowych udziałów o wartości 500 PLN każdy. Wszystkie nowo utworzone udziały zostały objęte przez dotychczasowego jedynego wspólnika Spółki tj. Comarch S.A. W dniu 31 sierpnia 2017 r. podwyższenie kapitału zakładowego zostało zarejestrowane. Aktualnie kapitał zakładowy spółki wynosi 450 000 PLN i dzieli się na 900 udziałów.

W dniu 5 lipca 2017 r. Comarch S.A. wpłaciła 600 000 EUR tytułem podniesienia kapitału w spółce Comarch Software Spain S.L.U.

W dniu 7 lipca 2017 r. została zarejestrowana spółka Comarch Japan KK z siedzibą w Tokio o kapitale zakładowym 5 mln JPY składającym się z 100 udziałów o wartości 50 000 JPY każdy. Spółka Comarch UK posiada 100% udziałów i głosów w spółce Comarch Japan KK.

W dniu 10 października 2017 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego w spółce Comarch Argentina S.A. z kwoty 100 000 ARS do kwoty 3 298 195 ARS.

W dniu 18 października 2017 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Comarch Management Sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki o kwotę 100 000 PLN, tj. z kwoty 300 000 PLN do kwoty 400 000 PLN poprzez utworzenie 1 000 nowych udziałów o wartości nominalnej 100 PLN każdy. Comarch S.A. objęła w całości nowo utworzone udziały i dokonała wpłaty na te udziały w wysokości 100 000 PLN. Do dnia publikacji niniejszego raportu powyższe podwyższenie kapitału nie zostało zarejestrowane w KRS.

W dniu 27 października 2017 r. Comarch SRL podjęła uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego do 900 000 EUR. Kwota podwyższenia w kwocie 200 000 EUR została opłacona przez Comarch S.A., jedynego udziałowca spółki. Nadwyżka wartości emisyjnej ponad wartość nominalną w kwocie 853 386,50 EUR została przeznaczona na pokrycie strat spółki Comarch SRL z lat ubiegłych.

17.3. Zmiany właścicielskie, zmiany kapitałowe oraz zmiany w strukturze organizacyjnej Grupy Comarch po dacie bilansu

W dniu 22 marca 2018 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki Comarch Healthcare S.A. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego o 2 mln PLN, tj. z 10 114 806,00 PLN do 12 114 806,00 PLN. Comarch Software und Beratung AG objęła w całości i opłaciła nową emisję akcji, tj. 2 mln akcji o wartości nominalnej 1,00 PLN i cenie emisyjnej 10,00 PLN za jedną akcję. Do dnia publikacji niniejszego raportu powyższe podwyższenie kapitału nie zostało zarejestrowane w KRS.

18. Oddziały Comarch S.A.

W dniu 31 grudnia 2017 r. Comarch S.A. posiadała oddziały w następujących miejscowościach: Tirana (oddział w Albanii), Białystok, Bielsko-Biała, Częstochowa, Gdańsk, Gliwice, Katowice, Kielce, Kraków, Lublin, Łódź, Poznań, Rzeszów, Tarnów, Toruń, Warszawa, Włocławek i Wrocław.

Działalność prowadzona w oddziałach nie odbiega charakterem od podstawowej działalności Spółki.

19. Raport danych niefinansowych

W dniu 27 kwietnia 2018 r. Spółka opublikowała na stronie <https://www.comarch.pl/relacje-inwestorskie/raporty-okresowe/2017/> skonsolidowany raport danych niefinansowych za 2017 rok.

20. Transakcje zawarte przez emitenta lub jednostkę od niego zależną z podmiotami powiązаныmi na innych warunkach niż rynkowe

Nie wystąpiły.

21. Objasnienie różnic pomiędzy wynikami finansowymi wykazanymi w raporcie rocznym a wcześniej publikowanymi prognozami wyników na dany rok

Spółka nie publikowała prognozy wyników na 2017 rok.

22. Opis czynników i zdarzeń o nietypowym charakterze mających znaczący wpływ na działalność emitenta i osiągnięte zyski oraz ich ocena

Nie wystąpiły.

23. Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania przedsiębiorstwem emitenta i jego grupą kapitałową

Nie wystąpiły.

24. Dane dotyczące umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych

W dniu 29 maja 2017 r. Zarząd Comarch S.A. poinformował, że Rada Nadzorcza, działając na podstawie Art. 19 ust. 2 pkt 5) Statutu Spółki wybrała – jako podmiot uprawniony do badania sprawozdania finansowego - BDO Sp. z o.o., ul. Postępu 12, 02-676 Warszawa (KRS 0000293339), oraz wyraziła zgodę na zawarcie z tym podmiotem przez Comarch S.A. umowy w zakresie:

- a) przeglądu jednostkowego sprawozdania finansowego Comarch S.A. oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Comarch na dzień 30 czerwca 2017 roku;
- b) badania rocznego jednostkowego sprawozdania finansowego Comarch S.A. oraz rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Comarch na dzień 31 grudnia 2017 roku;
- c) przeglądu jednostkowego sprawozdania finansowego Comarch S.A. oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Comarch na dzień 30 czerwca 2018 roku;
- d) badania rocznego jednostkowego sprawozdania finansowego Comarch S.A. oraz rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Comarch na dzień 31 grudnia 2018 roku.

O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr [RB-11-2017](#) z dnia 29 maja 2017 r.

Szczegóły dotyczące wynagrodzenia podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych zostały zawarte w nocy 46 sprawozdania finansowego.

25. System kontroli programów akcji pracowniczych

Nie dotyczy.

26. Opis prowadzonej polityki w zakresie działalności sponsoringowej i charytatywnej

Biznes odpowiedzialny społecznie jest w znacznej mierze oparty na działaniach na rzecz lokalnej społeczności. Grupa Kapitałowa Comarch od początku swojej działalności szeroko angażuje się w działalność społeczną, propagując ideę stworzenia szerokiej platformy społecznej, na gruncie której propagowane są sport oraz najnowsze technologie IT. Istotne są również działania promujące zdrowy tryb życia i ochronę środowiska, pomoc zwierzętom, jak również zaangażowanie w kulturę oraz wspieranie inicjatyw lokalnych społeczności.

COMARCH DLA KULTURY

Współpraca Comarch S.A. oraz Parafii Mariackiej w dziele poprawy jakości muzyki organowej w kościele Mariackim

Comarch S.A. przeznaczyła również znaczną darowiznę na remont organów w kościele Mariackim w Krakowie i będzie współfundatorem nowego instrumentu oraz całego projektu rewitalizacji przestrzeni muzycznej w kościele.

*– Comarch coraz mocniej realizuje politykę społecznej odpowiedzialności biznesu i angażuje się w działalność na rzecz ochrony oraz odbudowy dziedzictwa narodowego. Jesteśmy firmą z Krakowa i zależy nam, aby to miasto rozwijało się właśnie jako miejsce spotkań miłośników szeroko pojętej kultury z całego świata. Dlatego od kilku lat wspieramy koncerty muzyki organowej w Kościele Mariackim, które gromadzą rzesze melomanów. Bazylika jest sercem i symbolem Krakowa, a hejnał grany z wieży mariackiej codziennie słyszą mieszkańcy z całej Polski i nie tylko. Najwyższy czas, aby i dźwięk organów rozbrzmiał z perfekcją należną temu miejscu – mówi **prof. Janusz Filipiak, założyciel i prezes Comarch S.A.***

Kolejny rok z rządu Comarch S.A. sponsorowała także wydarzenie, które wpisało się na stałe do kalendarza kulturalnego Krakowa - koncert Last Night of the Proms, a także kolejną już edycję Mariackiego Festiwalu Organowego. Krakowska spółka sponsoruje to muzyczne wydarzenie od samego początku jego istnienia.

KONKURS GRANTOWY COMARCH CARES

W 2017 roku odbyły się dwie odsłony konkursu grantowego #ComarchCares, w którym zespoły pracowników Comarch S.A. wraz z wybraną instytucją, mogły zgłaszać projekty konkursowe, wspierające społeczności lokalne i przyczyniające się do rozwiązywania problemów w takich obszarach

jak: nowe technologie, ekologia i ochrona zwierząt, kultura, edukacja, sport, profilaktyka uzależnień, działania na rzecz osób niepełnosprawnych, dzieci i młodzieży wykluczonej społecznie, seniorów. W ubiegłym roku granty (każdy w wysokości 2500 zł) otrzymały cztery projekty.

ŚWIĄTECZNIE DLA SPOŁECZOŚCI LOKALNYCH

Podobnie jak w roku 2016, tak i 2017 roku pracownicy z polskich spółek Comarch w oddziałach w całej Polsce włączyli się w organizację świątecznych zbiórek rzeczowych dla osób potrzebujących.

POMOC CZWORONOGOM

Podczas corocznych akcji charytatywnych pracownicy polskich spółek GK Comarch pamiętają również o bezdomnych zwierzętach. W 2017 roku po raz kolejny w głównej siedzibie firmy w Krakowie oraz kilku oddziałach w Polsce odbyły się zbiórki rzeczowe dla schronisk lub fundacji pomagających czworonogom. W 2017 roku wsparcie otrzymało aż 11 placówek w całej Polsce.

ZAZIELENIAMY KRAKÓW

250 sadzonek cisów posadzili wraz ze swoimi rodzinami pracownicy firmy Comarch S.A. w Ogrodzie Florianka na krakowskich Plantach. Akcja zorganizowana wspólnie z Zarządem Zieleni Miejskiej będzie kontynuowana w przyszłości.

POPULARYZACJA NAUKI

Od początku swojej działalności GK Comarch aktywnie współpracuje ze szkołami, uczelniami wyższymi oraz innymi placówkami edukacyjnymi. W poszczególnych oddziałach powstają inicjatywy pracowników wiążące się z poświęcaniem czasu dla studentów na dedykowanych kursach czy okazjnych spotkaniach.

Firma kontynuuje program umożliwiający rozpoczęcie kariery w branży IT dla studentów. W 2017 roku odbyła się już 15. edycja wakacyjnego stażu dla studentów kierunków informatycznych i pokrewnych. Ponadto, Comarch S.A. już po raz trzeci włączył się w organizację Małopolskiej Nocy Naukowców.

SPORT I ZDROWY STYL ŻYCIA

Polskie spółki GK Comarch od prawie 25 lat angażuje się w propagowanie sportu wśród młodzieży oraz mieszkańców województwa małopolskiego, głównie przez sponsoring klubu sportowego Cracovia przez Comarch S.A. Promuje również zdrowy i aktywny styl życia wśród swoich pracowników.

W Polsce Comarch zachęca pracowników do przyjeżdżania rowerem do pracy, zapewniając infrastrukturę rowerową oraz okolicznościowe akcje związane z rowerami. Podczas dorocznego wydarzenia „Śniadanie rowerowe” pracownicy, którzy tego dnia przyjechali do pracy rowerem otrzymali zdrową przekąskę. Podczas corocznej, wielkiej plenerowej imprezy dla pracowników firmy i ich rodzin organizowane są zawody sportowe. Również wielu imprezom integracyjnym towarzyszą aktywności sportowe. GK Comarch zachęca swoich pracowników także do udziału w zewnętrznych imprezach sportowych. Dochód z wielu z nich przekazywany jest na cele społeczne.

W 2017 roku pracownicy spółek GK Comarch w Polsce uczestniczyli w kilkunastu imprezach biegowych w całej Polsce, a także rozgrywkach siatkarskich czy piłkarskich. Po raz kolejny spróbowali swoich sił podczas treningów Smocznych Łodzi.

W sezonie letnim 2017 roku pracownicy spółek GK Comarch w Polsce już po raz trzeci mogli zmierzyć się z wyzwaniem treningowym podczas rywalizacji biegowych ComarchONrun, rowerowych ComarchONbike oraz ComarchONmove.

Do dyspozycji pracowników spółek GK Comarch w Krakowie i ich rodzin jest również Centrum Rekreacyjne Comarch.

27. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej**27.1. Postępowania dotyczące zobowiązań albo wierzytelności emitenta lub jednostki od niego zależnej, w których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta**

Nie wystąpiły.

27.2. Dwa lub więcej postępowań dotyczących zobowiązań oraz wierzytelności, których łączna wartość stanowi odpowiednio co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta wraz ze stanowiskiem emitenta w tej sprawie

Nie wystąpiły.

Kraków, 27 kwietnia 2018 r.

IMIĘ I NAZWISKO	STANOWISKO/FUNKCJA	PODPIS
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	
Marcin Dąbrowski	Wiceprezes Zarządu	
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	
Andrzej Przewięźlikowski	Wiceprezes Zarządu	
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	

Comarch S.A.

Al. Jana Pawła II 39a

31-864 Kraków

ir@comarch.pl

+48 (12) 687 78 22

www.comarch.pl/relacje-inwestorskie/
